

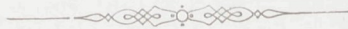
dubbel

*Ons Hoogeschool-festijn toont wonderbare krachten,
't Verkeert studenten, bij zijn maskerade-feest,
In personaadjn, die vóór dezen zijn geweest,
Maar die zijn tooverstaf als waar 't herleeft doet achten.
Toch de metamorfose acht ik nog grooter, die
't Op de ouden oefent, die hier jong eens 't IÖ zongen,
En die de wonderkracht van 't feest weêr komt verjongen,
Of de Godin der jeugd 't beschonk met haar genie.
Jonge Ouden! weest gegroet! 'k Heb meelij met den man,
Die, oud, bevroezen wel, maar niet ontdooien kan.*

1895.

J. P. HASEBROEK.

Ingeschreven 21 Sept. 1829.

De Leidsche Pallas blijft mij lief
Al diende ik ook de Stichtsche;
Zij heeft voor mij den oudsten Brief,
En ligt aan 't hart mij 't dichtste.
Als uur van gistren heugt mij 't uur
Dat 'k eerst haar burcht genaakte;
Geen zestig jaar verdoofde 't vuur,
Dat toen mijn boezem blaakte.
Een Heilge blijft haar Jaar-dag mij,
Die duizendmaal moog keeren,
En juublend treed ik in de rij
Van die haar feestlijk eeren.

1895.

NICOLAAS BEETS.

Ingeschreven 18 Sept. 1833.

KON. INSTITUUT
VOOR TAAL-, LAND-
EN VOLKENKUNDE

Col. Brooshoofd no 9

em 25

Aan de Redactie van
het Studentenweekblad „Minerva.”

Mijne heeren!

Gij hebt mij eene bijdrage gevraagd voor uw feestnummer.

Omstandigheden hebben mij verhinderd mij tijdig en naar behooren van die taak te kwijten. Toch wil ik niet geheel zwijgen, al mag ik niet ontveinzen, dat voor mij aan de gedachte van feestvieren in de allereerste plaats die van niet te schrijven zich als van zelf vastkoppelt. Waar het een blad geldt, bij welks geboorte ik mede peet heb gestaan en welks eerste schreden ik heb helpen leiden, daar is het mij een te aangename en te vereerende plicht, nu het tot zoo groote ontwikkeling is gekomen, nogmaals als medewerker op te treden, om die gelegenheid te laten voorbijgaan.

Wilt dan dit schrijven voor lief nemen, als een blijk van warme belangstelling in het welzijn van uw blad.

Niet velen van hen, die hun krachten hebben gewijd aan of hun bijdragen hebben geplaatst in dit studentenorgaan, zal het waarschijnlijk als aan mij zijn gegeven, daarin hun oefenschool te vinden voor een overeenkomstige taak, die hen later wacht. En dat is maar goed ook. Wij leven in een tijd, dat journalistieke arbeid veel wordt overschat en veel wordt onderschat, en misschien is het een gevolg van over- en onderschatting beide, dat het aantal van hen, die roeping meenen te gevoelen voor dezen arbeid, in overstelpende mate aangroeit, en dat de stroom der persproducten van ééne dag wast tot onrustbarend peil. Wat is niet zelfs in uw studentenwereld, in de laatste 20 jaren de pers eene macht geworden! Welk een omvang hebben in dat tijdverloop uw bladen aangenomen! Hoe wakker wordt er niet gestreden over tallooze quaesties, waarmede vroeger te nauwer nood een enkele zich inliet!

Het wil mij wel eens voorkomen, dat naarmate er meer geschreven, er minder gehandeld wordt, en dat, vooral uit dit oogpunt gezien, het sociale verschijnsel onzer dagen, de reusachtige ontwikkeling en verbreiding der dagbladpers, zijne schaduwzijde heeft. Andächtig schwärmen ist leichter als gut handeln en een mooi artikel schrijven gemakkelijker dan te doen wat de hand vindt om te doen.

Zal ik het daarom betreuren, dat ook in de studentenwereld de journalistiek sterke wortelen heeft geslagen, en dat uw blad zich in steeds toenemenden bloei verheugt?

In geen deele.

In uw gelukkige wereld is er althans geen gevaar voor tallooze klippen, waarop in de groote maatschappij de journalistiek dreigt te stranden. Gij kunt prijzen en spreken, al naar het u behaagt; gij kunt vrijuit uwe meening zeggen en behoeft niemand naar de oogen te zien; gij kunt volgen den drang van uw gemoed, en geen drijvers geweldige roede, welke ook, jaagt rustloos u voort langs dat pad. Waar niettemin dit pad door u meer en meer wordt betreden, zie ik daarin een bewijs, dat de behoefte steeds dringender wordt, om na te denken over tal van belangen, die en uw kleine wereld en de grootere wereld daarbuiten bezighouden, om u tijdig overtuigingen te vormen

en die met klem te verdedigen, om door het gedrukte woord invloed te oefenen. En deze arbeid kan in elk geval eene kostelijke voorbereiding zijn voor elke taak, die u wacht, als straks uw tijd van handelen gekomen is.

Weet gij daarbij steeds uw nobel devies: Virtus, Concordia, Fides hoog te houden, uwe eerlijke wapenspreuk: Suum Cuique trouw te blijven, dan kunt gij vroegtijdig leeren het geweldig wapen van het gedrukt woord zoo te hanteeren, dat gij u zelf eerbiedigt en anderen eerbied afdwingt. Dan zult gij later nimmer schromen het voor eene goede zaak te trekken, waar het moet, en — het in de scheede te laten, als het niet noodig is er mede te zwaaien en het te doen flikkeren.

Vergeeft mij, zoo mijn woord voor een feestnummer wat ernstig valt.

Dit wil ik nog slechts zeggen, dat ik u toewensch dat Minerva groeie en bloeie in lengte van dagen!

Geloof mij

uw dienstwilligen

R. MACALESTER LOUP.

Torentonen.

Zou ik hem nu beschrijven: den blijden intocht in het oude, gedistingeerde Leiden, als weer na vijf jaren van betrekkelijke rust de ontzette veste haar poorten wijd openzet voor al haar kweekelingen: die van heel lang geleden en die van heel nabij, beroemde grijze hoofden en onbekende struikelaars over den drempel der maatschappij? Zou ik het nu trachten ook maar even aan te geven: die aandoening, die ieder hart een weinig samenlijpt en ieder hoofd een beetje licht maakt; dat zeer intieme, weemoedig-vroolijke verleden- en toekomst-gevoel, dat bij ieder lustrum in den dampkring hangt, ingeademd en genoten wordt door de jongen en de ouden, door de zeer beroemden en de zeer obscuren, door hen van wie de provincie de Leidsche beschaving al lang weer heeft afgeslepen en hen van wie de Leidsche ronde-ruwheid al lang werd afgedoezeld door de mondaine omgeving....

Stil; wilt gij, reünist, het beter hooren, dan ik het u kan zeggen en wilt gij het, vereenzelvigd, voor u alleen gevoelen — zonder dan een oogenblik af van Uw tegenwoordig zoo kostbaren tijd. Het zal nu niet gaan, in de groote week. Wacht liever nog een maand, tot de zomervacantie is aangebroken en kom dan naar Leiden op den dag, dat de hitte u tegenslaat van de gloeiende keien en het kofferdragertje aan het station nauwelijks de kracht bezit zich als gids aan U op te dringen — aan U! — op een dag, dat bijna al de deftige huizen grijze luiken voor de oude oogen geschoven hebben en het Rapenburg saamgerimpeld schijnt tot een mummie.

Wacht op zoo'n dag tot het avond is, tusschen elf en twaalf, en zet U rustig neer voor Café Neuf, op de Breestraat. Het was er misschien nog niet in Uw tijd, maar ge zult het gemakkelijk vinden: het is tegenover het Raadhuis. Zet er U rustig neer aan het kleine tafeltje buiten, links in den hoek tegen het glas; niemand zal er U

hinder aandoen, noch dat paar bezadigde burgers, noch die wat luidruchtiger officieren, noch die achtergebleven student-Leidenaar: zij kennen U trouwens niet meer, geen van allen.

Zet er U rustig neer en wacht tot de torenwachter blaast. En in zijn lied zult gij het hooren, zoo gij wilt, voor U geheel alleen, dat zeer intieme, aandoenlijk-jolige gevoel van wat geweest is en van wat komen zal, datzelfde gevoel waarin gij nu rondloopt op den eersten dag der feestweek — en gij weet zelf niet hoe het U te moede is — als in een gouden waas dat in den Leidschen dampkring hangt bij Uw vijfjarigen blijden intocht.

Het is dan heel stil in de Breestraat, op dien zomeravond van elf tot twaalf. Er rijden geen wagens meer en de burgers zijn naar bed. Voor luidruchtige tochten langs den weg is dit niet het uur, noch ook de maand. Uw burens aan de kleine gepolitoerde tafeltjes drinken hun glas, telkens zwijgend tusschen een teug en een paar woorden. Over U rijst in het maanlicht het heerlijke Raadhuis met zijn verdiepinghoog bordes en als gij U even voorover buigt en naar boven kijkt kunt gij hoog in den gevel lezen 't naïeve gebed: „Bewaert, Heer, Hollandt — En Salicht Leyden.”

Als gij zoo langzaam, langzaam, juist in die stemming komt van niet te spreken en weinig te denken, in die ontspanning van den geest, die geen droomen is en geen vergeten . . . hoor, daar zwelt plotseling boven Uw hoofd, uit het spitse gekroonde torentje, de klare schettertoon van den torenwachter aan. Nu zwijgen Uw burens en luisteren; het liedje is hun te luid. Maar wanneer het uit is, wacht even — en als in een echo schijnt het van het Westen terug te komen en heel zwak blaast de trouwe wachter het 't Noorden in en luider weer, voor de vierde maal, klinkt het naar het Oosten heen.

Nunc memento . . .

Hebt gij ze meer gehoord, die klare tonen in elke nuanceering, toen Leiden nog Uw stad was en gij het nog niet volkomen begrepen voorrecht genoot er meester te zijn en dienaar tegelijk? Hebt gij nooit een paar seconden gepoosd in Uw dollen roes en aan wat anders dan aan het oogenblik gedacht, als gij hem viermalen schalks en zoo diepzinnig naar alle windstreken hoordet vragen: „Où peut-on être mieux?” Deed het niet soms Uw jonge ziel wegsmelten in een meer van o zoo angstvallig voor anderen verborgen gehouden sentimentaliteit, als dat liedje een andermaal juist met uw gedachten heenvloog „Ueber Berge, die voll Schnee . . .” En mocht het u niet vaak in Uw jonge uren van diep-ellendige moedeloosheid en angstigen twijfel viermalen met heerlijke fierheid toeschallen het gezonde Hollandsche Wilhelmus; driemaal als door een gordijn, heel flauw en flauw en naderbij uit de eeuwen van het verleden en éénmaal vlak boven Uw hoofdforsch en blijde daverend, de toekomst in!

O, zij zullen U meer dan dat alles zeggen, die tonen. Want luister, daar blaast hij — het is een lustrum-jaar — het Iö vivat. Gij hebt dien deun in de feestweek gehoord, dat het U duizelde en gij nu eerst recht meendet te begrijpen, waarom Uw studentenlied het eeuwige heette. Gij hebt meer dan een week nodig gehad om het kwijt te raken uit Uw arm geplaagd hoofd en gij meendet

dat gij het nu wel in zéér langen tijd niet meer hooren moest om het niet ondragelijk te vinden. Dat alles is nog geen maand geleden.

En toch, daar blaast hij, terwijl gij zit en wacht in het maanlicht, met het zandsteenen paleis tegenover U, midden in de stilte des nachts viermalen het oude trouwe lied. Hij blaast het naar alle zijden ver boven U het gansche land over met datzelfde welbekende vroolijk-weemoedige geluid, dat het U weer grijpt met zijn half-vergeten tonen en rustiger nu, maar even machtig als bij uw blijden intocht om U alleen het gouden waas heenweeft, waarin gij straks hebt rond gewandeld met een open hart en een uitgestrekte hand, alsof er voor dien éénen dag geen „maatschappij” in de wereld was.

L. J. PLEMP VAN DUIVELAND.

Rotterdam, Mei 1895.

PETRI PAXILLI

CARMINA DUO.

Latinis numeris reddidit.

ADRIANUS ARENA ICTUS.

IX.

*Media in urbe, ad Rheni
Fluenta, testatus Deum,
Mihi fore iurabat amicum
Se fidum ac perpetuum.*

*Ast ille, vix mense dilapso
Huius post iuramenti diem,
Comitis Hagam inter Leidamque,¹⁾
Violavit periurus fidem.*

LXXXIII.

*Gravibus probris qui me lacessit,
Onerat qui me opprobrio,
Aperte mihi qui maledicit,
Illi dextram porrigo.*

*Comiter vero qui mecum agit,
Obstrictum sibi me tenet,
Qui se mihi dicit amicum,
In os huic spuissae libet.*

VAN WESSEM.

1) al. „Non bis mille passus ab urbe.”

September 1845.

Aardig dat het juist een halve eeuw geleden is, dat Bakkers-oproer — echter niet bakkerorum, sed contra bakkeros.

Mijne edelmoedige vrienden kwamen, daar ik bij den bakker Garrer woonde, allen op mijne kamer bijeen en sloegen hun „quartier général” bij mij op. Oorlogsmateriaal werd aangeschaft, brieven aan betrekkingen geschreven, boodschappen verzonden en oppassers ter spionneering rondgestuurd.

Zij verlieten mij eerst in den nacht, die gelijk was aan alle Leidsche nachten.

A. V. H.

Aan de nagedachtenis van den reunist Piet Paaltjes.

Zie zijn slotsnikken.

I.

Indien het waar is, dat, wie 't wereldrond verlaten
hun gids wel volgen moeten naar de donkre straten
der groote doodenstad — en hun geen praatjes
[baten:

en het geen sprookje is, dat ze steeds weer ver-
[langen
naar 't oude plekje, waar hun hart is blijven hangen.
Dan Leiden! wanhoop niet, maar houd zijn hart
[gevangen.

Zoolang men schaterlachen kan op uwe grachten,
Zoolang er rozen zijn, zoo bleek dat dichters
[smachten,
Zoolang men Rijnwijn drinkt in luwe lentenachten,

Bewaak, dat hart met eerbied op de kroeg te
[Leiden,
als dierbaar reliquie wel waard om te benijden.
Het hoort er thuis, behoort den blijdste eens der
[blijden.

II.

't Gaat al voorbij — Ook onze lustrumfeesten
worden tot stof. Maar blijven doen hun geesten.

En 't pak, dat Pa tot ridder promoveerde,
wie weet, waartoe Ma's schaar het reeds verteerde!

De vaders, die zich gruwelijk vermaakten
Met Romeo, die kostschoolmeisjes schaakten,

Hebben nu telgen, die met anarchisten
te beteren, hun vrijen tijd verkwisten.

Vierde niet reeds Mie Dop haar vijftig jaren
luiddklagend, dat er beter tijden waren?

Scheld niet een schreeuwhoofd, dat een steekje los is
aan alles, wat bij ons nog heilge mos is?

III.

Het zij — Maar kwam Piet Paaltjes op een nacht
op Breestraat vijftig, hij werd er gewacht,
verwelkomd aan den vuurhaard als te voren
met lange pijp en bisschop naar behooren.

En weder zou ons oor aan 't vreemd verhaal
gekluiserd hangen van zijn afscheidmaal;
En 't zou een lachen worden en een snikken
dat menigeen zich 's morgens zou verslikken.

IV.

O, toekomst! 't Zij 't electrisch verdwijnt,
Naast d'oude mos een nieuwe mos verschijnt,
Geen leidsch student heeft nog in ernst gevreesd
Voor het verdwijnen van zijn lustrumfeest.

Doch, wat er ook in later tijd gebeurt
Als een student of reunist niet treurt
Om 't missen van uw heildronk op ons feest,
Dan, waarlijk — is hij nooit vroom leidsch student
[geweest.

1 Juni '95.

S. R. BAKKER.

Als wij student worden, opent zich voor het
eerst het vergezicht van het leven; wij zien als
van een voorgebergte in groote lijnen het land
onzer begeerten. Heel ver, heel blauw, als in een
nevel. Boven uit, witte toppen. Zijn het wolken?
Zijn het vaste rotsgevaarten blinkend in eeuwige
sneeuw?

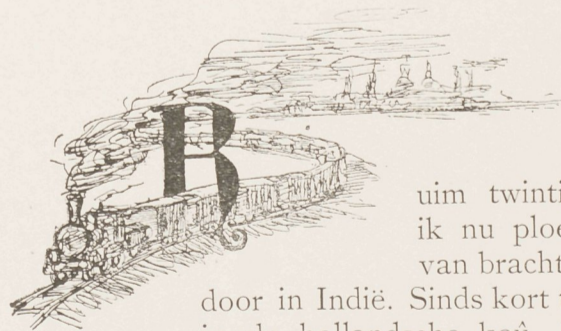
Toef, gij die er aankomt, een wijle onbezorgd
op deze halte, maar spaar uwe krachten voor den
verderen tocht. Streven en strijden is de lust des
mans. Niet boven te zijn geeft voldoening, maar
te klimmen. Gij zult het beseffen, als gij later
u bezint, stilstaande in groote eenzaamheid; ver
boven u onbereikbare bergen, maar onder u het dal.

En als het leven weder van ons voorbij zal
schuiven, zullen wij nu en dan omzien naar het
verdwijnende land, als naar een droomphantasie;
zijn dat sneeuwkuinen? of zijn het wolken?

P. W. A. CORT VAN DER LINDEN.

Amsterdam, April 1895.

Te Amsterdam voorheen en thans.

uim twintig jaren ben
ik nu ploert, en daar-
van bracht ik er vijftien
door in Indië. Sinds kort teruggekeerd
in de hollandsche kou, hoest ik met
al de mijnen, behalve de baboe, die te leelijk is
om door vriend Hein ook maar met een vinger
te worden aangeraakt.

In den Haag voorloopig opgeschoten „en pen-
sion”, moet ik al spoedig voor zaken naar Am-
sterdam.

Ik voor zaken naar Amsterdam!

Er was een tijd, dat ik het product Amsterdam
slechts kende als gedetermineerd door de volgende
factoren:

dubbel

Dictaat van Cobet naast uitgebrande theestoof.
„Quid est pomoerium?”
„Pomoerium est locus intra agrum effatum,
pone muros,”

Stik pomoerium!
Opspringen, pijp aansteken, drentelen, zitten,
weer opstaan, weer zitten, jeuken, krabbelen,
brommen, rondsloffen, lummelen.

Gelukkige inval: Amsterdam!
Meid bellen: als de bliksem een koetsje, binnen
10 minuten voor!

Sjamberloekuitsmijterij, scharrelpakaanschieterij,
geldlaâtjeleeggrijperij, handkoffertjevolsmijterij,
sigarenkokervullerij, trappenafstormerij, magere-
knollendoorfooiwellustelingoverdeknokenslaanderij.

Naar Ab, waar de Kruik en Octrooij beweren
te zitten werken. Trap opstuiven: speelkaarten en
potjes bier in plaats van boeken en dictaten.
Allo jongens, mee naar Amsterdam! Tegenge-
stribbel: „Te laat voor den trein!” „Er staat een
kasje voor!” „Geen duiten!” „Hier is twintig pop!”
„Geen kleeren!” „Leenen van Ab!” „Geen”
„Leg niet meer te donderen!” Algemeene geest-
drift, dampkring vol électriciteit, alles overhoop,
kasten open, petten op, lampen uit, lachen, stoeien,
zingen, trap af, winkel door, rijtuig in!

Aanrijden bij Kruik, die geld en drank zal
halen. Geschreeuw om zich te haasten. Kruik
talmt, ik naar boven, sleep hem Ballego's winkel
uit met vier flesschen, tandenborstel en losgerold
overhemd. Gehol langs Haarlemmerstraat, Beesten-
markt, Zomerzorg. Trein juist voor, herrie aan
't loket, „vier derde klas Amsterdam!”, getuimel
in den wagen, locomotief gilt, trein rolt, wij er in.

Een boertje met drie boerinnen aan de overzij van
de rammelkast. Wij klimmen over de beschotten
om te verbroederen. Aardige meiden; ook naar
Amsterdam; moeten meêdrinken. Boertje weer-
barstig; getemd door molest; kiest eieren voor zijn
geld. Te Haarlem nieuwe voorraad drank, dolle
uitgelatenheid, quadrille in schuddende kast, *en
avant quatre* met opgetrokken rokken over de be-
schotten, daverend gelach, roode gezichten, ram-
melend glas, hout, ijzer, klappende zoenen, rokken
glad gestreken Amsterdam!

Station buiten de Haarlemmerpoort. Kastje met
imperiaal, koffertjes
er in, wij er boven
op. Luid gezang
langs Haarlemmer-
straat en Nieuwen-
dijk, Amsterdam-
mers met wijn be-
sprenkeld, sigaren-
stompjes op dien-
dersneuzen, erger-
nis, gelach, verba-
zing, standjes, zweep
er over, Dam, Paleis,
Port van Cleve!

Zóó ging ik vroeger naar Amsterdam.
Thans schrijf ik dagen te voren aan de men-
schen die ik moet spreken, mijne vrouw pakt
mijn koffertje, twee groote en zes kleine armpjes
slaan zich om mijn hals, „zus” vraagt huilend of
ik niet onder de tram zal raken

— waarschijnlijk met de arriere — pensée:
dan brengt-ie nooit meer iets voor ons meê —

ik stap, met een glimmenden cylinder op de plaats
waar eens een krullebol zat, in een rijtuig 1ste

klas, koop een Nieuwen Rotterdammer, en zak
in de kussens als een dikke rentenier.

De „zaken” zijn afgedaan. Ik wil blijven voor
Carré's waterballet, want in Indië zag ik wel veel
water maar nooit balletten, laat staan water-dito's.
Tot zoo lang moet ik den tijd zien te dooden.

Den tijd dooden in Amsterdam! Ja mijnheer,
ik weet wel, er zijn rijks- en andere museums vol
kunstschaten, en U vindt mij nu een nullig mensch
wyl ik niet dadelijk in dankbare genots-stemming
daarheen ga. Maar ik ben nu eenmaal zulk een
heiden, dat het mooiste schilderstuk mijne haar-
worteltjes niet doet tintelen — behalve om de
gedachte die er in zit, en dat mag juist weer niet
— en als zij dát niet doen geniet ik geen kunst.
Maar bovendien, bij dit eerste bezoek na Indië
klinkt mij in de ooren een geheel orkest, met
hoorngeschal en tromgeroffel, van herinneringen
aan mijn oud studenten-Amsterdam, en daarmêe
nu tusschen kunstwijze dames en heeren op eieren
te gaan loopen over een gladden vloer, met mijn
hoofd achterover en de conventioneele extase op
mijn alledaagsche bakkes — waarlijk het is mij te
machtig!

O mijne vrienden van vóór dertig jaren, hoe
veegden wij bij een bezoek aan Amsterdam de
plaats, waar onze ruggegraat haren naam verloor
(wellicht het eenige dat nog niet aan ons is ver-
anderd) hoe veegden wij dien trouwen zetel van
symbolische minachting af aan alle oude regenten-
koppen en stillevens, aan kleuren, lichteffecten,
impressies en sentimenten — of het moesten die
zijn geweest van een mooie meid! Om dezen tijd,
één uur na den middag, werden wij wakker in
het Rondeel, zoo wij er 's nachts niet waren uit-
gegooid. 's Morgens te vier uur was ons clubje,
gedund met één of twee die hadden belet ge-
vraagd bij Moeke of eene andere deftige Amster-
damsche familie, er komen aanzeilen. Uit de ons
toegewezen kamers hadden wij de grootste uitge-
pikt en daarheen gesleept al het bedgarnituur uit
de overige. Als krijgers na een heeten strijd wier-
pen wij onze vermoeide ledematen zij aan zij op
de matrassen, te midden eener onbeschrijfelijke
verwarring van schoenen, vuile overhemden,
sigarenstompjes, horloges, schijfjes citroen, door-
gelopen sokken, afgebrokkelde kammen, endjes
kaars, stukjes zeep, en dat goedige oud-hollandsche

KON. INSTITUUT
VOOR TAAL-, LAND-
EN VOLKENKUNDE

*Col. Broos heeft no 49
van 27*

vaatwerk waarin onze rijke natuur haren tol had betaald. Dát was schilderachtig, als men van schilderwerk spreekt, maar zeker geen stillven, want in dien vleugel van het hotel deed geen logé na vieren nog een oog dicht. Tegen zeven of acht kwam een verdwaalde scheerder, met zijn „barbier meneer” en herhaald kloppen op de deur, of de misplaatste ijver van een kellner die ons wilde wekken voor den vroegtrein, den eersten slaap onzer onschuld verstoren, en een hagelbui van schoenen, kandelabres, kleeborstels of andere projectielen tegen de deur was het gebruikelijke antwoord. Maar eens, toen bij het clubje ook was de brutaalste grappenmaker dien ik almée te Leiden heb gekend — door de dienstmeiden op de Breëstraat bijgenaamd Jan Bl... t wegens het natuurgetrouw portret (niet van een regent maar van een student, en ook geen kop maar het omgekeerde) dat hij van tijd tot tijd exposeerde in het kader van zijn studentenraam — dien ééne keer gaf de kloppende Figaro aanleiding tot een welgelukte grap. De man werd binnen gelaten, en Jan — zoo zal ik hem maar noemen — leende voor een riks diens mes, zeep, bakje en kwast, versierde zich met een schoon boordje, een paar spoeglokken en het deftige gezicht dat de smeerlap bij zulke gelegenheden zoo lekker wist te trekken, en klopte met het sacramentele „barbier meneer!” aan alle deuren, waarvoor hij heerschoenen zag staan. Wie zijne diensten aanvaardde werd, onder een aardig praatje over het weer en den traditioneelen van het dak gevallen leidekker, ingezeept, waarop Jan plotseling gewaar werd zijn scheerriem in het naaste vertrek te hebben vergeten en met een „verekskuseer meneer, een oogenblikje asjebliet” de kamer uitsnelde. Zoo zette hij achtereenvolgens zes of acht ernstige reizigers in het vet en liet het schuim op hunne huid drogen, totdat een verwoed schel-concert den portier bijna even razend maakte als de ingezepte heeren zelve, terwijl Jan reeds lang veilig weer met ons in onze gematelseerde vesting lag te gieren van de pret.

In den regel daalden wij omstreeks twaalf uur, wanneer het nijvere Amsterdam reeds een halven dag had gezwoegd, na veel spektakel en dwaasheid op de slaapkamers en onder boert van bedenkelijk allooi, de hoteltrappen af, en met dat eigenaardige „es ist mir alles gar einerlei” van den katterigen student richtten wij onze schreden naar de Port von Cleve. De heerlijke bierdorst, die hier stond te worden gelescht, was met zorg gekweekt door in het hotel aan de heete keel iederen druppel water te ontzeggen, en geen genot kon dan ook halen bij den wellust, waarmede wij de lippen lieten baden in het dik, roomig schuim van dat eerste potje bier, om daarna het goudgele vocht met geheele golven te doen stroomen in den verschroelden hals. De woorden des gewijden dichters zondiglijk profaneerend, plachten wij het uittegalmen:

„t Hijgend hert, der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet harder naar 't plijzier
Van de frissche waterstroomen,
Dan mijn keel verlangt naar bier!”

Een half biefstukje met gebakken, waarbij de „slaaf” in zijn kamgaren vrij schijtertje al spoedig een handvol nieuwe potjes aandroeg, was het onveranderlijk menu voor het ontbijt. Dan staken de moedigsten den brand in een op den nachtelijken tocht zeer verfonfaaide sigaar, en de

beraadslaging ving aan over het verdere program. Belangrijken invloed hierop hadden de reeds verscharrelde dagen en de beschikbare contanten. Den eersten dag bleef zeker het geheele gezelschap compleet en, opgesterkt door Heineken's krachtig brouwsel, ging het boemelend (trams waren er toen nog niet) oostwaarts naar Artis, waar op zulke tochten het rendez-vous meest was bij het apenhok. Scharrelde men echter reeds meerdere dagen, dan hadden enkelen aangevangen te „wroegen”, het door ons gemaakte werkwoord van wroeging, de „moralische Katzenjammer” des Duitschers, dat diep rampzalig zondebewijst zijn, dat

als bezinksel der ongebondenheid achterblijft op den bodem eener menschenziel, ten slotte alle andere gewaarwordingen overstemt en gebiedend roept: tot hiertoe en niet verder! Tot mijn spijt echter, en tevens tot wederlegging van alle geloof aan

objectieve deugd, moet ik constateeren dat het vroeger of later ontwaken van dit ons beter ik zeer werd geïnfluenceerd door een leége of volle beurs. Wie te vergeefs de vingers liet woelen in dat vestzakje, dat een paar dagen te voren nog bol stond van muntjes en zilverlingen, zag Amsterdam, waar eerst iedere straatsteen hem tegenlachte, somber en dreigend als het graf. Hij wilde weg, zoo snel mogelijk terug naar Leiden, al wachtte hem ook dáár de eerste dagen dat nijpen des gewetens, en witter van gezicht dan van overhemd spoedde zich de zondaar, het schuldbewust hoofd gedoken in zijn vuilen jaskraag, naar de Haarlemmerpoort.

Soms werd gebleven ook al had men heelemaal geen geld meer, maar dan kwam in toepassing de operatie der „grootte leening.” Men bestelde het adresboek, benevens per man een vigelante en een potje bier. Ieder noteerde uit het boek de namen der vermogende Amsterdammers, die hij om eene of andere reden er op aanzag een hulpbehoevenden medemensch niet te zullen in den steek laten, steeg met zijn lijstje in een der rijtuigen, en voort ging het, op afleenen uit, naar de vier windstreken van Amsterdam. Ik herinner mij, aldus met succès te hebben aangescheld om 50 pop bij een Amsterdammer, alleen op grond dat hij den naam van mijn geboortedorp achter den zijnen voerde. Na een rit van een paar uren kwam de een in de Port terug met f 75, de ander met f 100, een derde met nul op 't rekest, een vierde met f 30 of f 40, alles werd broederlijk gedeeld, en Amsterdam telde een paar dagen langer binnen zijne muren onze woeilige en baldadige bende. Laat ik er bijvoegen, dat het geleende geld uit Leiden steeds met de grootste nauwgezetheid werd teruggezonden.

Als alle schoone instellingen is echter ook deze, oorspronkelijk slechts bestemd tot leniging van nijpenden nood, in het gebruik ontaard. Geld leenen, te pas of te onpas, werd op scharrel-

melden tot 3 of 4 uur, meest bij Muller of van Haarlem, waar wij, bij wijze van assurance tegen uitkaaien, te vriend hielden den pootigen Gerson, met zijn mooie doekspeld en zwaar charivari op den dikken buik. Ook de „zeepzolder" genoot wel de eer van ons bezoek, maar daar moest men, om heelshuids weer beneden te komen, zeer voorzichtig of zeer brutaal zijn. Nachtelijk straatrumoer bij onzen terugtocht naar het hotel, onder min of meer luidruchtige gedachtenwisseling met Amstel's rustbewaarders, besloot het, zoo niet wel dan toch ijverig besteede, etmaal.

Neen, het was niet wel, zelfs slecht, dwaas, onzedelijk. Nu daarentegen ben ik wijs en braaf. Want ik déjeuneer, stil en duur, in het hoogst fatsoenlijke „Riche." Ik dein, als een wrakhout, meê heen en weer op de menschengolven der Kalverstraat. Ik dwaal eenzaam tusschen duizenden, zie geen bevriend oog, hoor geen vroolijken lach, beantwoord geen joligen kwinkslag. Geïntroduceerd in eene deftige societeit, stel ik mij tegen de verbaasd nieuwsgierige blikken van kaartspelende heeren verdekt op aan de leestafel. Aan de table d'hôtes dineer ik onder vriendelijken kout met voldane burgers en opgedirkte burgeressen, die eertijds niet zouden zijn ontsnapt aan ons hevige molest. Ik ga naar Carré als een veroordeelde naar het schavot, zit bij het waterballet als een visch op het droge, drink bij Kras nog een kleintje Pils tusschen dominospelende kantoorloopers, en neem te half twaalf uit de handen van een beleefden portier den sleutel over van n° zóóveel.

Ja ik ben nu oud, dus braaf. Maar daarboven in de keurig nette hotelkamer verberg ik onder de dekens van Anton Kriz mijne schaamte over de opgekomen verzuchting: „Ach, was ik nog maar jong en slecht!"

BUR.

(P. BROOSHOOFT).

Den Haag, Maart 1895.

Elegie van een gesjeesd student.

(GEVONDEN IN DE PATROONTASCH VAN EEN GESNEUVELD KOLONIAAL OP LOMBOK).

Medegedeeld door

EEN OUD-STUDENT.

Wanneer ik in mijn droevig heden,
Als een mislukt, gesjeesd student,
Terugdenk aan mijn schoon verleden,
Hoe heeft het lot zich dan gewend!

Dat was een leven zonder zorgen,
Dat was een leven van plezier,
Ik had krediet en wist te borgen,
Mijn vader nam ik tot kassier.

Getapt student, — zoo lang ik tapte, —
Verwierf ik vrienden bij de vleet,
Een domme vent, die dat niet snapte,
Nu weet ik eerst wat vriendschap heet.

De bordelaise en de bodega
Bezocht ik trouw en voorts de kroeg,
Dat was mijn alpha, mijn omeg a,
Des avonds laat, des morgens vroeg.

Ik liet voortdurend Bacchus leven,
Bij mijn geliefd Iö vivat,
Die mij als godheid bleef omzweven,
Of zwemmend opdook uit een vat!

De studie wist mij niet te binden,
Ik liep de Breëstraat op en neêr.
Nooit was ik op mijn kast te vinden,
Maar in de kasten des te meer.

Wanneer gij meent dat ik te ver ga,
Vergeef mijn ongekuischte taal,
De lievlingsvogel van Minerva,
Was steeds een uil, geen nachtegaal!

Ik dacht mij zelve een Adonis
En vond een meisje, naar mijn keus,
Zij hield mij voor een man in bonis,
Zij veinsde liefde voor de leus.

Zij liet mij voor een andren loopen,
Een grooten fluim, een flauwen vent,
Die op een erf'nis had te hopen,
Wie wil er een berooid student?

Ik moest de wijsheid elders leeren,
Met minder vrijheid, zoo ik vrees,
Omgeven door een stoet van beeren,
Verliet ik Leiden op een sjees.

Zijn wij tot hooger doel geschapen,
Dan ben ik achteruit gegaan,
Als wij familie zijn der apen,
Dan klim ik op den stamboom aan.

Ik ben verdwaald in lager orden,
Te Harderwijk werd ik soldaat,
Daar ben ik korporaal geworden,
Ik kreeg een streep — den laagsten graad.

Ik moet mijn leed gelaten dragen,
De roeping van den krijgsmansstand
Kan and'ren meer dan mij behagen,
Ik dien het land en heb het land.

Ik moet mijn geest door daden toonen,
Word als een schutter afgericht,
Mijn geestigheden zijn patronen,
Een kogel is mijn puntgedicht.

Op Java nam ik mij een nonna,
Als vrijbrief voor een talrijk kroost,
Mijn baboe, tevens mijn Madonna,
Bleef zij mijn ideaal, mijn troost!

Het kwaad werd ruimschoots mij vergolden,
Ik voel mij katt'rig en beroerd,
Ik heb de ploerten uitgescholden,
Nu ben ik zelf een groote ploert!

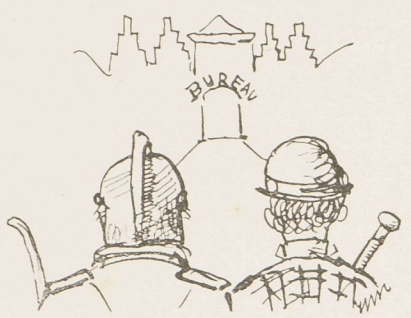
Op ieder slagveld vallen lijken,
Zoo als bij ieder gloeiend feest,
Is dit mijn lot, moet ik bezwijken,
Dan ben ik als een kraan gesjeesd!

J. E. BANCK.

Mijn vader

dubbel

tochten eene manie. In de café's, théaters, op straat zelfs, viel men de menschen lastig met een „mijnheer, wat heeft u daar een mooien hermelijnen jaskaag; u kunt mij zeker wel honderd pop leenen." Soms gaven aldus de Amsterdammers alleen op ons vroolijke gezicht — wij hadden dat toen nog — een f 25 of f 50, maar niet altijd werd het zoo goedig opgenomen. Het waren, naar ik meen, Ab en de lange C. (nu reeds lang ter plaatse, waar geldgebrek niet wordt gekend) die door hun eindeloos gezeur om honderd pop te leen een geheel café in rep en roer brachten,

zoodat de politie er bij moest tepas komen en hen meënam naar 't „be-roo". De commissaris, hen verhoord hebbende, achtte eene strafpredikatie over het kinderachtige van hun gedrag voldoende. De lange C. hoorde het vrij gerekte preekje aan met dat bekeerde zondaarsgezicht, waartoe hij zijn dikken kop zoo meesterlijk wist te zetten, en sprak toen: „Jawel, mijnheer de Commissaris, ik voel nu dat wij verkeerd hebben gehandeld en wij zullen het verder laten. Maar mag ik U dan nog één verzoek doen?" „Wel zeker, beste jongen, antwoordde de commissaris, gestreeld door de uitwerking zijner welsprekendheid op twee zulke verstokte gemoederen, „wel zeker, zeg gerust wat je op het hart hebt, en als ik iets voor je kan doen ben ik gaarne bereid." „Och mijnheer de commissaris" zei de lange toen met het trouwhartigste smoel dat hij kon trekken, „heeft U dan ook honderd pop voor me te leen?"

Na de diergaarde keerde in den regel het clubje terug naar het brandpunt der stad, de zoo weinig breede Amsterdamsche Broadway, waar werd geflaneerd en in de Pool of Suisse achter de glazen deuren gezeten. Daar werd dan de eerste borrel gebruikt, en tegelijkertijd ving voor „Kruik" aan die strijd met zijn maag, die des nachts, wanneer men de „kjak" wel uit zijn neus kon tappen, dikwijls nog niet was beslist. Ik zie hem nóg, met zijn krommen voorgevel en pijnlijk vertrokken perkamenten huid, de maagstreek kastijdende met de gesloten vuist, onder den heldenkreet: „we zullen zien wie het wint, mijn maag of ik!" De op dit uur zoo talrijke bezoekers lieten wij soms er inloopen door binnen te komen in twee, schijnbaar elkaâr vreemde, clubjes, ruzie te krijgen op grond dat Ab en ik elkâar „scheef hadden aangekeken" en, als het wederzijdsch getier zijn top punt had bereikt, tot verbazing en teleurstelling der toegeschotene omstanders de bierglazen te grijpen en ad fundum op elkâars gezondheid te drinken.

Van de Pool ging het naar de drie fleschjes om Oranje- en naar Wynand Fockinck in de Pijlsteeg (toen nog niet door een mooie passage met de Damstraat verbonden) om groen bitter te drinken. Hiermeê was de vereischte onderlaag gelegd voor den „stevigen kost" bij Ebell. Ebell uit de Karseboom had ons eens, in tijd van nood, op den beer gevoed en gedrenkt — waaraan nogal wat vast was — en uit dankbaarheid begunstigten wij hem later met onze klandisie voor „stevigen kost". Wat daar door ons is ge-

stouwd aan ertensoep met worst, stokvisch, rolpens, zuurkool met spek, hutspot met klapstuk, bruine boonen met rundvleesch, en dergelijke oud-hollandsche spijsen meer, zou een maagje van Riche doen sidderen en een burgerhuisgezin jaren op de been houden. Den langen C., die alles dubbel deed behalve studeeren, heb ik daar, na ertensoep, stokvisch en boerenkool met worst, nog weer eens van voren af zien beginnen met ertensoep. De koffie met pouce werd in een of andere kroeg gebruikt, en dan ging het naar de théaterbuurten, liefst Judels of van Lier. Met Judel's grappen concurreerden voor ons in den regel de mooie duitsche meiden, die van Lier toen ter tijd bij geheele rissen, bijv. in Zehn Mädchen und kein Mann, op de planken bracht. Wij huurden daar soms de groote koningsloge, die den Koning nooit heeft gezien maar door ons werd ingericht tot een soort hoofdkwartier, met overjassen als veldbedden op den vloer. Wie te moe of te dronken was om te kijken naar de mooie beenen op het tooneel, legde zich daar kalm te slapen, maar de overigen maakten des te meer spektakel, zoodat niet zelden de boodschap van vader van Lier naar boven kwam: of de heeren wat stil wilden zijn, dan wel elders hunne tenten opslaan. Eens, toen voor de derde maal, met dreigement van den sterken arm, deze beleefde uitnoodiging ons bereikte en het geheele parterre rood van ergenis naar boven zat te kijken, schaarden wij ons in linie achter den logerand, en bulkten op commando naar beneden: „goeien avond ploerten!", waarop wij ons deftig verwijderden. In iedere pauze staken we de Amstelstraat over naar Roetemeijer, thans het Panopticum, toen nog een ruime hal met fideele bier-tonnen langs de wanden en in het midden. Dáár zong ik voor 't eerst mijn „lied van de veepest", dat eenige vermaardeheid heeft gekregen en later zelfs — o lot van menschen en volkeren! — almeê de aanleiding was dat een Semarangsche uitgever mij voorstelde zijn blad te komen redigeeren, waardoor ik verzeilde naar den gordel van smaragd en nu een der honderd en zóoveel Indische specialiteiten ben. Zooveel is zeker, dat wij ons bij Roetemeijer met het lied kostelijk amuseerden en, met Ab als kapelmeester, Octrooij als koorleider en mij als solozanger, nagenoeg een week lang de ruime hal in de groote théaterpauze vol bezoekers lokten, zoodat Roetemeijer ons gratis bier en vroolijke oude heeren ons schoone overhemden en zakdoeken aanboden.

Vening Meinesz toen nog niet zorgde voor vroegde sluiting, zoodat wij in de Nes rondboe-

KON. INSTITUUT
VOOR TAAL-, LAND-
EN VOLKENKUNDE

Col. Broos heeft no 49
su 28

dubbel

*Ons Hoogeschool-festijn toont wonderbare krachten,
't Verkeert studenten, bij zijn maskerade-feest,
In personaadjen, die vóór dezen zijn geweest,
Maar die zijn tooverstaf als waar 't herleefd doet achten.
Toch de metamorfose acht ik nog grooter, die
't Op de ouden oefent, die hier jong eens 't IÖ zongen,
En die de wonderkracht van 't feest weêr komt verjongen,
Of de Godin der jeugd 't beschonk met haar genie.
Jonge Ouden! weest gegroet! 'k Heb meelij met den man,
Die, oud, bevrozen wel, maar niet ontdooien kan.*

1895.

J. P. HASEBROEK.

Ingeschreven 21 Sept. 1829.

*De Leidsche Pallas blijft mij lief
Al diende ik ook de Stichtsche;
Zij heeft voor mij den oudsten Brief,
En ligt aan 't hart mij 't dichtste.
Als uur van gistren heugt mij 't uur
Dat 'k eerst haar burcht genaakte;
Geen zestig jaar verdoofde 't vuur,
Dat toen mijn boezem blaakte.
Een Heilge blijft haar Jaar-dag mij,
Die duizendmaal moog keeren,
En juublend treed ik in de rij
Van die haar feestlijk eeren.*

1895.

NICOLAAS BEETS.

Ingeschreven 18 Sept. 1833.

Aan de Redactie van
het Studentenweekblad „Minerva.”

Mijne heeren!

Gij hebt mij eene bijdrage gevraagd voor uw feestnummer.

Omstandigheden hebben mij verhinderd mij tijdig en naar behooren van die taak te kwijten. Toch wil ik niet geheel zwijgen, al mag ik niet ontveinzen, dat voor mij aan de gedachte van feestvieren in de allereerste plaats die van niet te schrijven zich als van zelf vastkoppelt. Waar het een blad geldt, bij welks geboorte ik mede peet heb gestaan en welks eerste schreden ik heb helpen leiden, daar is het mij een te aangename en te vereerende plicht, nu het tot zoo groote ontwikkeling is gekomen, nogmaals als medewerker op te treden, om die gelegenheid te laten voorbijgaan.

Wilt dan dit schrijven voor lief nemen, als een blijk van warme belangstelling in het welzijn van uw blad.

Niet velen van hen, die hun krachten hebben gewijd aan of hun bijdragen hebben geplaatst in dit studentenorgaan, zal het waarschijnlijk als aan mij zijn gegeven, daarin hun oefenschool te vinden voor een overeenkomstige taak, die hen later wacht. En dat is maar goed ook. Wij leven in een tijd, dat journalistieke arbeid veel wordt overschat en veel wordt onderschat, en misschien is het een gevolg van over- en onderschatting beide, dat het aantal van hen, die roeping meenen te gevoelen voor dezen arbeid, in overstelpende mate aangroeit, en dat de stroom der persproducten van éénen dag wast tot onrustbarend peil. Wat is niet zelfs in uw studentenwereld, in de laatste 20 jaren de pers eene macht geworden! Welk een omvang hebben in dat tijdverloop uw bladen aangenomen! Hoe wakker wordt er niet gestreden over tallooze quaesties, waarmede vroeger te nauwer nood een enkele zich inliet!

Het wil mij wel eens voorkomen, dat naarmate er meer geschreven, er minder gehandeld wordt, en dat, vooral uit dit oogpunt gezien, het sociale verschijnsel onzer dagen, de reusachtige ontwikkeling en verbreiding der dagbladpers, zijne schaduwzijde heeft. Andächtig schwärmen is leichter als gut handeln en een mooi artikel schrijven gemakkelijker dan te doen wat de hand vindt om te doen.

Zal ik het daarom betreuren, dat ook in de studentenwereld de journalistiek sterke wortelen heeft geslagen, en dat uw blad zich in steeds toenemenden bloei verheugt?

In geen deele.

In uw gelukkige wereld is er althans geen gevaar voor tallooze klippen, waarop in de groote maatschappij de journalistiek dreigt te stranden. Gij kunt prijzen en spreken, al naar het u behaagt; gij kunt vrijuit uwe meening zeggen en behoeft niemand naar de oogen te zien; gij kunt volgen den drang van uw gemoed, en geen drijvers geweldige roede, welke ook, jaagt rustloos u voort langs dat pad. Waar niettemin dit pad door u meer en meer wordt betreden, zie ik daarin een bewijs, dat de behoefte steeds dringender wordt, om na te denken over tal van belangen, die èn uw kleine wereld èn de grootere wereld daarbuiten bezighouden, om u tijdig overtuigingen te vormen

en die met klem te verdedigen, om door het gedrukte woord invloed te oefenen. En deze arbeid kan in elk geval eene kostelijke voorbereiding zijn voor elke taak, die u wacht, als straks uw tijd van handelen gekomen is.

Weet gij daarbij steeds uw nobel devies: Virtus, Concordia, Fides hoog te houden, uwe eerlijke wapenspreuk: Suum Cuique trouw te blijven, dan kunt gij vroegtijdig leeren het geweldig wapen van het gedrukt woord zoo te hanteeren, dat gij u zelf eerbiedigt en anderen eerbied afdwingt. Dan zult gij later nimmer schromen het voor eene goede zaak te trekken, waar het moet, en — het in de scheede te laten, als het niet noodig is er mede te zwaaien en het te doen flikkeren.

Vergeeft mij, zoo mijn woord voor een feestnummer wat ernstig valt.

Dit wil ik nog slechts zeggen, dat ik u toewensch dat Minerva groeie en bloeie in lengte van dagen!

Geloof mij

uw dienstwilligen

R. MACALESTER LOUP.

Torentonen.

Zou ik hem nu beschrijven: den blijden intocht in het oude, gedistingeerde Leiden, als weer na vijf jaren van betrekkelijke rust de ontzette veste haar poorten wijd openzet voor àl haar kweekelingen: die van heel lang geleden en die van heel nabij, beroemde grijze hoofden en onbekende struikelaars over den drempel der maatschappij? Zou ik het nu trachten ook maar even aan te geven: die aandoening, die ieder hart een weinig samenlijpt en ieder hoofd een beetje licht maakt; dat zeer intieme, weemoedig-vroolijke verleden- en toekomst-gevoel, dat bij ieder lustrum in den dampkring hangt, ingeademd en genoten wordt door de jongen en de ouden, door de zeer beroemden en de zeer obscuren, door hen van wie de provincie de Leidsche beschaving al lang weer heeft afgeslepen en hen van wie de Leidsche ronde-ruwheid al lang werd afgedoezeld door de mondaine omgeving....

Stil; wilt gij, reünist, het beter hooren, dan ik het u kan zeggen en wilt gij het, vereenzelvige, voor u alleen gevoelen — zonder dan een oogenblik af van Uw tegenwoordig zoo kostbaren tijd. Het zal nu niet gaan, in de groote week. Wacht liever nog een maand, tot de zomervacantie is aangebroken en kom dan naar Leiden op den dag, dat de hitte u tegenslaat van de gloeiende keien en het kofferdragertje aan het station nauwelijks de kracht bezit zich als gids aan U op te dringen — aan U! — op een dag, dat bijna al de deftige huizen grijze luiken voor de oude oogen geschoven hebben en het Rapenburg saamgerimpeld schijnt tot een mummie.

Wacht op zoo'n dag tot het avond is, tusschen elf en twaalf, en zet U rustig neer voor Café Neuf, op de Breestraat. Het was er misschien nog niet in Uw tijd, maar ge zult het gemakkelijk vinden: het is tegenover het Raadhuis. Zet er U rustig neer aan het kleine tafeltje buiten, links in den hoek tegen het glas; niemand zal er U

vaatwerk waarin onze rijke natuur haren tol had betaald. Dát was schilderachtig, als men van schilderwerk spreekt, maar zeker geen stilleven, want in dien vleugel van het hotel deed geen logé na vieren nog een oog dicht. Tegen zeven of acht kwam een verdwaalde scheerder, met zijn „barbier meneer” en herhaald kloppen op de deur, of de misplaatste ijver van een kellner die ons wilde wekken voor den vroegetrein, den eersten slaap onzer onschuld verstoren, en een hagelbui van schoenen, kandelabres, kleebrorstels of andere projectielen tegen de deur was het gebruikelijke antwoord. Maar eens, toen bij het clubje ook was de brutaalste grappenmaker dien ik almée te Leiden heb gekend — door de dienstmeiden op de Breëstraat bijgenaamd Jan Bl... t wegens het natuurgetrouw portret (niet van een regent maar van een student, en ook geen kop maar het omgekeerde) dat hij van tijd tot tijd exposeerde in het kader van zijn studentenraam — dien ééne keer gaf de kloppende Figaro aanleiding tot een welgelukke grap. De man werd binnen gelaten, en Jan — zoo zal ik hem maar noemen — leende voor een riks diens mes, zeep, bakje en kwast, versierde zich met een schoon boordje, een paar spoeglokken en het deftige gezicht dat de smeerlap bij zulke gelegenheden zoo lekker wist te trekken, en klopte met het sacramentele „barbier meneer!” aan alle deuren, waarvoor hij heerenschoenen zag staan. Wie zijne diensten aanvaardde werd, onder een aardig praatje over het weer en den traditioneelen van het dak gevallen leidekker, ingezeept, waarop Jan plotseling gewaar werd zijn scheerriem in het naaste vertrek te hebben vergeten en met een „verekskuseer meneer, een oogenblikje asjebliedt” de kamer uitsnelde. Zoo zette hij achtereenvolgens zes of acht ernstige reizigers in het vet en liet het schuim op hunne hui...

toddat een verwoed schel-concert den portier bijna even razend maakte als de ingezepte heeren zelve, terwijl Jan reeds lang veilig weer met ons in onze gematelseerde vesting lag te gieren van de pret. In den regel daalden wij omstreeks twaalf uur, wanneer het nijvere Amsterdam reeds een halven dag had gezwoegd, na veel spektakel en dwaasheid op de slaapkamers en onder boert van bedenkelijk allooi, de hoteltrappen af, en met dat eigenaardige „es ist mir alles gar einerlei” van den katterigen student richtten wij onze schreden naar de Port von Cleve. De heerlijke bierdorst, die hier stond te worden gelescht, was met zorg gekweekt door in het hotel aan de heete keel iederen druppel water te ontzeggen, en geen genot kon dan ook halen bij den wellust, waarmede wij de lippen lieten baden in het dik, roomig schuim van dat eerste potje bier, om daarna het goudgele vocht met geheele golven te doen stroomen in den verschroeienden hals. De woorden des gewijden dichters zondiglijk profaneerend, plachten wij het uittegalmen:

„t Hijgend hert, der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet harder naar 't plijzier
Van de frissche waterstroomen,
Dan mijn keel verlangt naar bier!”

Een half biefstukje met gebakken, waarbij de „slaaf” in zijn kamgaren vrijeschijtertje al spoedig een handvol nieuwe potjes aandroeg, was het onveranderlijk menu voor het ontbijt. Dan staken de moedigsten den brand in een op den nachtelijken tocht zeer verfonfaaide sigaar, en de

beraadslaging ving aan over het verdere program. Belangrijken invloed hierop hadden de reeds verscharrelde dagen en de beschikbare contanten. Den eersten dag bleef zeker het geheele gezelschap compleet en, opgesterkt door Heineken's krachtig brouwsel, ging het boemelend (trams waren er toen nog niet) oostwaarts naar Artis, waar op zulke tochten het rendez-vous meest was bij het apenhok. Scharrelde men echter reeds meerdere dagen, dan hadden enkelen aangevangen te „wroegen”, het door ons gemaakte werkwoord van wroeging, de „moralische Katzenjammer” des Duitschers, dat diep rampzalig zondebewijstzijn, dat

als bezinksel der ongebondenheid achterblijft op den bodem eener menschenziel, ten slotte alle andere gewaarwordingen overstemt en gebiedend roept: tot hiertoe en niet verder! Tot mijn spijt echter, en tevens tot wederlegging van alle geloof aan

objectieve deugd, moet ik constateeren dat het vroeger of later ontwaken van dit ons beter ik zeer werd geïnfluenceerd door een leëge of volle beurs. Wie te vergeefs de vingers liet woelen in dat vestzakje, dat een paar dagen te voren nog bol stond van muntjes en zilverlingen, zag Amsterdam, waar eerst iedere straatsteen hem tegenlachte, somber en dreigend als het graf. Hij wilde weg, zoo snel mogelijk terug naar Leiden, al wachtte hem ook daár de eerste dagen dat nijpen des gewetens, en witter van gezicht dan van overhemd spoedde zich de zondaar, het schuldbewust hoofd gedoken in zijn vuilen jaskraag, naar de Haarlemmerpoort.

Soms werd gebleven ook al had men heelemaal geen geld meer, maar dan kwam in toepassing de operatie der „grootte leening.” Men bestelde het adresboek, benevens per man een vigelante en een potje bier. Ieder noteerde uit het boek de namen der vermogende Amsterdammers, die hij om eene of andere reden er op aanzag een hulpbehoevenden medemens niet te zullen in den steek laten, steeg met zijn lijstje in een der rijtuigen, en voort ging het, op afleenen uit, naar de vier windstreken van Amsterdam. Ik herinner mij, aldus met succès te hebben aangescheld om 50 pop bij een Amsterdammer, alleen op grond dat hij den naam van mijn geboortedorp achter den zijnen voerde. Na een rit van een paar uren kwam de een in de Port terug met f 75, de ander met f 100, een derde met nul op 't rekest, een vierde met f 30 of f 40, alles werd broederlijk gedeeld, en Amsterdam telde een paar dagen langer binnen zijne muren onze woeelige en baldadige bende. Laat ik er bijvoegen, dat het geleende geld uit Leiden steeds met de grootste nauwgezetheid werd teruggezonden.

Als alle schoone instellingen is echter ook deze, oorspronkelijk slechts bestemd tot leniging van nijpenden nood, in het gebruik ontaard. Geld leenen, te pas of te onpas, werd op scharrel-

dubbel

Dictaat van Cobet naast uitgebrande theestoof.
„Quid est pomoerium?”
„Pomoerium est locus intra agrum effatum,
pone muros,”

Stik pomoerium!
Opspringen, pijp aansteken, drentelen, zitten,
weer opstaan, weer zitten, jeuken, krabbelen,
brommen, rondsloffen, lummelen.

Gelukkige inval: Amsterdam!
Meid bellen: als de bliksem een koetsje, binnen
10 minuten voor!

Sjamberloekuitsmijterij, scharrelpakaanschieterij,
geldlaâtjeleeggrijperij, handkoffertjevolsmijterij,
sigarenkokervullerij, trappenafstormerij, magere-
knollendoorfooiwellustelingoverdeknokenslaanderij.

Naar Ab, waar de Kruik en Octrooij beweren
te zitten werken. Trap opstuiven: speelkaarten en
potjes bier in plaats van boeken en dictaten.
Allo jongens, mee naar Amsterdam! Tegenge-
stribbel: „Te laat voor den trein!” „Er staat een
kasje voor!” „Geen duiten!” „Hier is twintig pop!”
„Geen kleeren!” „Leenen van Ab!” „Geen”
„Leg niet meer te donderen!” Algemeene geest-
drift, dampkring vol électriciteit, alles overhoop,
kasten open, petten op, lampen uit, lachen, stoeien,
zingen, trap af, winkel door, rijtuig in!

Aanrijden bij Kruik, die geld en drank zal
halen. Geschreeuw om zich te haasten. Kruik
talmt, ik naar boven, sleep hem Ballego's winkel
uit met vier flesschen, tandenborstel en losgerold
overhemd. Gehol langs Haarlemmerstraat, Beesten-
markt, Zomerzorg. Trein juist voor, herrie aan
't loket, „vier derde klas Amsterdam!”, getuimel
in den wagen, locomotief gilt, trein rolt, wij er in.

Een boertje met drie boerinnen aan de overzij van
de rammelkast. Wij klimmen over de beschotten
om te verbroederen. Aardige meiden; ook naar
Amsterdam; moeten meêdrinken. Boertje weer-
barstig; getemd door molest; kiest eieren voor zijn
geld. Te Haarlem nieuwe voorraad drank, dolle
uitgelatenheid, quadrille in schuddende kast, *en
avant quatre* met opgetrokken rokken over de be-
schotten, daverend gelach, roode gezichten, ram-
melend glas, hout, ijzer, klappende zoenen, rokken
glad gestreken . . . Amsterdam!

Station buiten de Haarlemmerpoort. Kastje met
imperiaal, koffertjes
er in, wij er boven
op. Luid gezang
langs Haarlemmer-
straat en Nieuwen-
dijk, Amsterdams
met wijn bes-
prenkeld, sigaren-
stompjes op dien-
dersneuzen, erger-
nis, gelach, verba-
zing, standjes, zweep
er over, Dam, Paleis,
Port van Cleve!

Zóó ging ik vroeger naar Amsterdam.
Thans schrijf ik dagen te voren aan de men-
schen die ik moet spreken, mijne vrouw pakt
mijn koffertje, twee groote en zes kleine armpjes
slaan zich om mijn hals, „zus” vraagt huilend of
ik niet onder de tram zal raken

— waarschijnlijk met de arriere — pensée:
dan brengt-ie nooit meer iets voor ons meê —

ik stap, met een glimmenden cylinder op de plaats
waar eens een krullebol zat, in een rijtuig 1ste

klas, koop een Nieuwen Rotterdammer, en zak
in de kussens als een dikke rentenier.

De „zaken” zijn afgedaan. Ik wil blijven voor
Carré's waterballet, want in Indië zag ik wel veel
water maar nooit balletten, laat staan water-dito's.
Tot zoo lang moet ik den tijd zien te dooden.

Den tijd dooden in Amsterdam! Ja mijnheer,
ik weet wel, er zijn rijks- en andere museums vol
kunstschaten, en U vindt mij nu een nullig mensch
wyl ik niet dadelijk in dankbare genots-stemming
daarheen ga. Maar ik ben nu eenmaal zulk een
heiden, dat het mooiste schilderstuk mijne haar-
worteltjes niet doet tintelen — behalve om de
gedachte die er in zit, en dat mag juist weer niet
— en als zij dát niet doen geniet ik geen kunst.
Maar bevendien, bij dit eerste bezoek na Indië
klinkt mij in de ooren een geheel orkest, met
hoorngeschal en tromgeroffel, van herinneringen
aan mijn oud studenten-Amsterdam, en daarmêe
nu tusschen kunstwijze dames en heeren op eieren
te gaan loopen over een gladden vloer, met mijn
hoofd achterover en de conventioneele extase op
mijn alledaagsche bakkes — waarlijk het is mij te
machtig!

O mijne vrienden van vóór dertig jaren, hoe
veegden wij bij een bezoek aan Amsterdam de
plaats, waar onze ruggegraat haren naam verloor
(wellicht het eenige dat nog niet aan ons is ver-
anderd) hoe veegden wij dien trouwen zetel van
symbolische minachting af aan alle oude regenten-
koppen en stillevens, aan kleuren, lichteffecten,
impressies en sentimenten — of het moesten die
zijn geweest van een mooie meid! Om dezen tijd,
één uur na den middag, werden wij wakker in
het Rondeel, zoo wij er 's nachts niet waren uit-
gegooid. 's Morgens te vier uur was ons clubje,
gedund met één of twee die hadden belet ge-
vraagd bij Moeke of eene andere deftige Amster-
damsche familie, er komen aanzeilen. Uit de ons
toegewezen kamers hadden wij de grootste uitge-
pikt en daarheen geslept al het bedgarnituur uit
de overige. Als krijgers na een heeten strijd wier-
pen wij onze vermoeide ledematen zij aan zij op
de matrassen, te midden eener onbeschrijflijke
verwarring van schoenen, vuile overhemden,
sigarenstompjes, horloges, schijfjes citroen, door-
gelopen sokken, afgebrokeelde kammen, endjes
kaars, stukjes zeep, en dat goedige oud-hollandsche

Col. B. 2003 hoofd no 49
23

Aan de nagedachtenis van den reunist Piet Paaltjes.

Zie zijn slotsnikken.

I.

Indien het waar is, dat, wie 't wereldrond verlaten
hun gids wel volgen moeten naar de donkre straten
der groote doodenstad — en hun geen praatjes
[baten:

en het geen sprookje is, dat ze steeds weer ver-
[langen
naar 't oude plekje, waar hun hart is blijven hangen.
Dan Leiden! wanhoop niet, maar houd zijn hart
[gevangen.

Zoolang men schaterlachen kan op uwe grachten,
Zoolang er rozen zijn, zoo bleek dat dichters
[smachten,
Zoolang men Rijnwijn drinkt in luwe lentenachten,

Bewaak, dat hart met eerbied op de kroeg te
[Leiden,
als dierbaar reliquie wel waard om te benijden.
Het hoort er thuis, behoort den blijdeste eens der
[blijden.

II.

't Gaat al voorbij — Ook onze lustrumfeesten
worden tot stof. Maar blijven doen ~~kan~~ geesten.

En 't pak, dat Pa tot ridder promoveerde,
wie weet, waartoe Ma's schaar het reeds verteerde!

De vaders, die zich gruwelijk vermaakten
Met Romeo, die kostschoolmeisjes schaakten,

Hebben nu telgen, die met anarchisten
te beteren, hun vrijen tijd verkwisten.

Vierde niet reeds Mie Dop haar vijftig jaren
luidklagend, dat er beter tijden waren?

Scheld niet een schreeuwhoofd, dat een steekje los is
aan alles, wat bij ons nog heilge mos is?

III.

Het zij — Maar kwam Piet Paaltjes op een nacht
op Breestraat vijftig, hij werd er gewacht,
verwelkomd aan den vuurhaard als te voren
met lange pijp en bisschop naar behooren.

En weder zou ons oor aan 't vreemd verhaal
gekluiserd hangen van zijn afscheidmaal;
En 't zou een lachen worden en een snikken
dat menigeen zich 's morgens zou verslikken.

IV.

O, toekomst! 't Zij 't electricisch verdwijnt,
Naast d'oude mos een nieuwe mos verschijnt,
Geen leidsch student heeft nog in ernst gevreesd
Voor het verdwijnen van zijn lustrumfeest.

Doch, wat er ook in later tijd gebeurt
Als een student of reunist niet treurt
Om 't missen van uw heildronk op ons feest,
Dan, waarlijk — is hij nooit vroom leidsch student
[geweest.

1 Juni '95.

S. R. BAKKER.

Als wij student worden, opent zich voor het
eerst het vergezicht van het leven; wij zien als
van een voorgebergte in groote lijnen het land
onzer begeerten. Heel ver, heel blauw, als in een
nevel. Boven uit, witte toppen. Zijn het wolken?
Zijn het vaste rotsgevaarten blinkend in eeuwige
sneeuw?

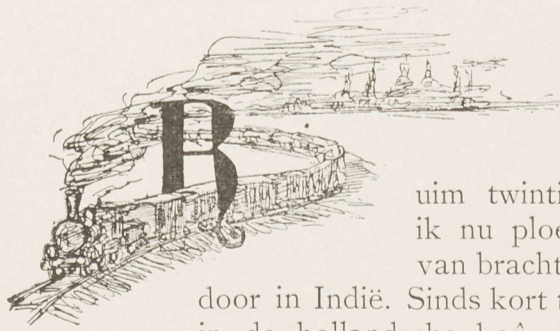
Toef, gij die er aankomt, een wijle onbezorgd
op deze halte, maar spaar uwe krachten voor den
verderen tocht. Streven en strijden is de lust des
mans. Niet boven te zijn geeft voldoening, maar
te klimmen. Gij zult het beseffen, als gij later
u bezint, stilstaande in groote eenzaamheid; ver
boven u onbereikbare bergen, maar onder u het dal.

En als het leven weder van ons voorbij zal
schuiven, zullen wij nu en dan omzien naar het
verdwijnende land, als naar een droomphantasie;
zijn dat sneeuwkuilen? of zijn het wolken?

P. W. A. CORT VAN DER LINDEN.

Amsterdam, April 1895.

Te Amsterdam voorheen en thans.

uim twintig jaren ben
ik nu ploert, en daar-
van bracht ik er vijftien
door in Indië. Sinds kort teruggekeerd
in de hollandsche kou, hoest ik met
al de mijnen, behalve de baboe, die te leelijk is
om door vriend Hein ook maar met een vinger
te worden aangeraakt.

In den Haag voorloopig opgeschoten „en pen-
sion”, moet ik al spoedig voor zaken naar Am-
sterdam.

Ik voor zaken naar Amsterdam!

Er was een tijd, dat ik het product Amsterdam
slechts kende als gedetermineerd door de volgende
factoren:

dubbel

hinder aandoen, noch dat paar bezadigde burgers, noch die wat luidruchtiger officieren, noch die achtergebleven student-Leidenaar: zij kennen U trouwens niet meer, geen van allen.

Zet er U rustig neer en wacht tot de torenwachter blaast. En in zijn lied zult gij het hooren, zoo gij wilt, voor U geheel alleen, dat zeer intieme, aandoenlijk-jolige gevoel van wat geweest is en van wat komen zal, datzelfde gevoel waarin gij nu rondloopt op den eersten dag der feestweek — en gij weet zelf niet hoe het U te moede is — als in een gouden waas dat in den Leidschen dampkring hangt bij Uw vijfjarigen blijden intocht.

Het is dan heel stil in de Breestraat, op dien zomeravond van elf tot twaalf. Er rijden geen wagens meer en de burgers zijn naar bed. Voor luidruchtige tochten langs den weg is dit niet het uur, noch ook de maand. Uw burens aan de kleine gepolitoerde tafeltjes drinken hun glas, telkens zwijgend tusschen een teug en een paar woorden. Over U rijst in het maanlicht het heerlijke Raadhuis met zijn verdiepinghoog bordes en als gij U even voorover buigt en naar boven kijkt kunt gij hoog in den gevel lezen 't naïeve gebed: „Bewaert, Heer, Hollandt — En Salicht Leyden.”

Als gij zoo langzaam, langzaam, juist in die stemming komt van niet te spreken en weinig te denken, in die ontspanning van den geest, die geen droomen is en geen vergeten . . . hoor, daar zwelt plotseling boven Uw hoofd, uit het spitse gekroonde torentje, de klare schettertoon van den torenwachter aan. Nu zwijgen Uw burens en luisteren; het liedje is hun te luid. Maar wanneer het uit is, wacht even — en als in een echo schijnt het van het Westen terug te komen en heel zwak blaast de trouwe wachter het 't Noorden in en luider weer, voor de vierde maal, klinkt het naar het Oosten heen.

Nunc memento . . .

Hebt gij ze meer gehoord, die klare tonen in elke nuanceering, toen Leiden nog Uw stad was en gij het nog niet volkomen begrepen voorrecht genoot er meester te zijn en dienaar tegelijk? Hebt gij nooit een paar seconden gepoosd in Uw dollen roes en aan wat anders dan aan het oogeblik gedacht, als gij hem viermalen schalks en zoo diepzinnig naar alle windstreken hoordet vragen: „Où peut-on être mieux?” Deed het niet soms Uw jonge ziel wegsmelten in een meer van o zoo angstvallig voor anderen verborgen gehouden sentimentaliteit, als dat liedje een andermaal juist met uw gedachten heenvloog „Ueber Berge, die voll Schnee . . .” En mocht het u niet vaak in Uw jonge uren van diep-ellendige moedeloosheid en angstigen twijfel viermalen met heerlijke fierheid toeschallen het gezonde Hollandsche Wilhelmus; driemaal als door een gordijn, heel flauw en flauw en naderbij uit de eeuwen van het verleden en éénmaal vlak boven Uw hoofd frisch en blijde daverend, de toekomst in!

O, zij zullen U meer dan dat alles zeggen, die tonen. Want luister, daar blaast hij — het is een lustrum-jaar — het Iö vivat. Gij hebt dien deun in de feestweek gehoord, dat het U duizelde en gij nu eerst recht meendet te begrijpen, waarom Uw studentenlied het eeuwige heette. Gij hebt meer dan een week noodig gehad om het kwijt te raken uit Uw arm geplaagd hoofd en gij meendet

dat gij het nu wel in zéér langen tijd niet meer hooren moest om het niet ondragelijk te vinden. Dat alles is nog geen maand geleden.

En toch, daar blaast hij, terwijl gij zit en wacht in het maanlicht, met het zandsteenen paleis tegenover U, midden in de stilte des nachts viermalen het oude trouwe lied. Hij blaast het naar alle zijden ver boven U het gansche land over met datzelfde welbekende vroolijk-weemoedige geluid, dat het U weer grijpt met zijn half-vergeten tonen en rustiger nu, maar even machtig als bij uw blijden intocht om U alleen het gouden waas heenweeft, waarin gij straks hebt rond gewandeld met een open hart en een uitgestrekte hand, alsof er voor dien éénen dag geen „maatschappij” in de wereld was.

L. J. PLEMP VAN DUIVELAND.

Rotterdam, Mei 1895.

PETRI PAXILLI

CARMINA DUO.

Latinis numeris reddidit.

ADRIANUS ARENA ICTUS.

IX.

*Media in urbe, ad Rheni
Fluenta, testatus Deum,
Mihi fore iurabat amicum
Se fidum ac perpetuum.*

*Ast ille, vix mense dilapso
Huius post iuramenti diem,
Comitis Hagam inter Leidamque,¹⁾
Violavit periurus fidem.*

LXXXIII.

*Gravibus probris qui me lacessit,
Onerat qui me opprobrio,
Aperte mi qui maledicuit,
Illi dextram porrigo.*

*Comiter vero qui mecum agit,
Obstrictum sibi me tenet,
Qui se mihi dicit amicum,
In os huic spuissae libet.*

VAN WESSEM.

1) al. „Non bis mille passus ab urbe.”

September 1845.

Aardig dat het juist een halve eeuw geleden is, dat Bakkers-oproer — echter niet bakkerorum, sed contra bakkeros.

Mijne edelmoedige vrienden kwamen, daar ik bij den bakker Garrer woonde, allen op mijne kamer bijeen en sloegen hun „quartier général” bij mij op. Oorlogsmateriaal werd aangeschaft, brieven aan betrekkingen geschreven, boodschappen verzonden en oppassers ter spionneering rondgestuurd.

Zij verlieten mij eerst in den nacht, die gelijk was aan alle Leidsche nachten.

A. V. H.

48/1

Brooshooff

melden tot 3 of 4 uur, meest bij Muller of van Haarlem, waar wij, bij wijze van assurantie tegen uitkaaien, te vriend hielden den pootigen Gerson, met zijn mooie doekspeld en zwaar charivari op den dikken buik. Ook de „zeepzolder” genoot wel de eer van ons bezoek, maar daar moest men, om heelsheids weer beneden te komen, zeer voorzichtig of zeer brutaal zijn. Nachtelijk straat-rumoer bij onzen terugtocht naar het hotel, onder min of meer luidruchtige gedachtenwisseling met Amstel's rustbewaarders, besloot het, zoo niet wel dan toch ijverig besteede, etmaal.

Neen, het was niet wel, zelfs slecht, dwaas, onzedelijk. Nu daarentegen ben ik wijs en braaf. Want ik déjeuneer, stil en duur, in het hoogst fatsoenlijke „Riche.” Ik dein, als een wrakhout, meê heen en weer op de menschengolven der Kalverstraat. Ik dwaal eenzaam tusschen duizenden, zie geen bevriend oog, hoor geen vroolijken lach, beantwoord geen joligen kwinkslag. Geïntroduceerd in eene deftige societeit, stel ik mij tegen de verbaasd nieuwsgierige blikken van kaartspele- lende heeren verdekt op aan de leestafel. Aan de table d'hôtes dineer ik onder vriendelijken kout met voldane burgers en opgedirkte burgeressen, die eertijds niet zouden zijn ontsnapt aan ons hevig molest. Ik ga naar Carré als een veroordeelde naar het schavot, zit bij het waterballet als een visch op het droge, drink bij Kras nog een kleintje Pils tusschen dominospelende kantoorloopers, en neem te half twaalf uit de handen van een be- leefden portier den sleutel over van n° zóóveel.

Ja ik ben nu oud, dus braaf. Maar daarboven in de keurig nette hotelkamer verberg ik onder de dekens van Anton Kriz mijne schaamte over de opgekomen verzuchting: „Ach, was ik nog maar jong en slecht!”

(P. BROOSHOFFT).

Den Haag, Maart 1895.

Elegie van een gesjeesd student.

(GEVONDEN IN DE PATROONTASCH VAN EEN GESNEU-VELD KOLONIAAL OP LOMBOK).

Medegedeeld door

EEN OUD-STUDENT.

Wanneer ik in mijn droevig heden,
Als een mislukt, gesjeesd student,
Terugdenk aan mijn schoon verleden,
Hoe heeft het lot zich dan gewend!

Dat was een leven zonder zorgen,
Dat was een leven van plezier,
Ik had krediet en wist te borgen,
Mijn vader nam ik tot kassier.

Getapt student, — zoo lang ik tapte, —
Verwierf ik vrienden bij de vleet,
Een dommè vent, die dat niet snapte,
Nu weet ik eerst wat vriendschap heet.

De bordelaise en de bodega
Bezocht ik trouw en voorts de kroeg,
Dat was mijn alpha, mijn omega,
Des avonds laat, des morgens vroeg.

Ik liet voortdurend Bacchus leven,
Bij mijn geliefd Iö vivat,
Die mij als godheid bleef omzweven,
Of zwemmend opdook uit een vat!

De studie wist mij niet te binden,
Ik liep de Breëstraat op en neêr.
Nooit was ik op mijn kast te vinden,
Maar in de kasten des te meer.

Wanneer gij meent dat ik te ver ga,
Vergeef mijn ongekuischte taal,
De lievlingsvogel van Minerva,
Was steeds een uil, geen nachtegaal!

Ik dacht mij zelven een Adonis
En vond een meisje, naar mijn keus,
Zij hield mij voor een man in bonis,
Zij veinsde liefde voor de leus.

Zij liet mij voor een andren loopen,
Een grooten fluim, een flauwen vent,
Die op een erfnis had te hopen,
Wie wil er een berooid student?

Ik moest de wijsheid elders leeren,
Met minder vrijheid, zoo ik vrees,
Omgeven door een stoet van beeren,
Verliet ik Leiden op een sjees!

Zijn wij tot hooger doel geschapen,
Dan ben ik achteruit gegaan,
Als wij familie zijn der apen,
Dan klim ik op den stamboom aan.

Ik ben verdwaald in lager orden,
Te Harderwijk werd ik soldaat,
Daar ben ik korporaal geworden,
Ik kreeg een streep — den laagsten graad.

Ik moet mijn leed gelaten dragen,
De roeping van den krijgsmansstand
Kan and'ren meer dan mij behagen,
Ik dien het land en heb het land.

Ik moet mijn geest door daden toonen,
Word als een schutter afgericht,
Mijn geestigheden zijn patronen,
Een kogel is mijn puntgedicht.

Op Java nam ik mij een nonna,
Als vrijbrief voor een talrijk kroost,
Mijn baboe, tevens mijn Madonna,
Bleef zij mijn ideaal, mijn troost!

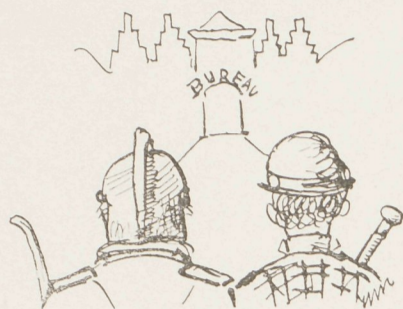
Het kwaad werd ruimschoots mij vergolden,
Ik voel mij katt'rig en beroerd,
Ik heb de ploerten uitgescholden,
Nu ben ik zelf een groote ploert!

Op ieder slagveld vallen lijken,
Zoo als bij ieder gloeiend feest,
Is dit mijn lot, moet ik bezwijken,
Dan ben ik als een kraan gesjeesd!

J. E. BANCK.

dubbel

tochten eene manie. In de café's, théaters, op straat zelfs, viel men de menschen lastig met een „mijnheer, wat heeft u daar een mooien hermelijnen jaskraag; u kunt mij zeker wel honderd pop leenen.” Soms gaven aldus de Amsterdammers alleen op ons vroolijke gezicht — wij hadden dat toen nog — een f 25 of f 50, maar niet altijd werd het zoo goedig opgenomen. Het waren, naar ik meen, Ab en de lange C. (nu reeds lang ter plaatse, waar geldgebrek niet wordt gekend) die door hun eindeloos gezeur om honderd pop te leen een geheel café in rep en roer brachten,

zoodat de politie er bij moest tepas komen en hen meënam naar 't „beroo”. De commissaris, hen verhoord hebbende, achtte eene strafpredikatie over het kinderachtige van hun gedrag voldoende. De lange C. hoorde het vrij gerekte preekje aan met dat bekeerde zondaarsgezicht, waartoe hij zijn dikke kop zoo meesterlijk wist te zetten, en sprak toen: „Jawel, mijnheer de Commissaris, ik voel nu dat wij verkeerd hebben gehandeld en wij zullen het verder laten. Maar mag ik U dan nog één verzoek doen?” „Wel zeker, beste jongen, antwoordde de commissaris, gestreeld door de uitwerking zijner welsprekendheid op twee zulke verstokte gemoederen, „wel zeker, zeg gerust wat je op het hart hebt, en als ik iets voor je kan doen ben ik gaarne bereid.” „Och mijnheer de commissaris” zei de lange toen met het trouwhartigste smoel dat hij kon trekken, „heeft U dan ook honderd pop voor me te leen?”

Na de diergaarde keerde in den regel het clubje terug naar het brandpunt der stad, de zoo weinig breede Amsterdamsche Broadway, waar werd geflaneerd en in de Pool of Suisse achter de glazen deuren gezeten. Daar werd dan de eerste borrel gebruikt, en tegelijkertijd ving voor „Kruik” aan die strijd met zijn maag, die des nachts, wanneer men de „kjak” wel uit zijn neus kon tappen, dikwijls nog niet was beslist. Ik zie hem nóg, met zijn krommen voorgevel en pijnlijk vertrokken perkamenten huid, de maagstreek kastijdende met de gesloten vuist, onder den heldenkreet: „we zullen zien wie het wint, mijn maag of ik!” De op dit uur zoo talrijke bezoekers lieten wij soms er inloopen door binnen te komen in twee, schijnbaar elkaâr vreemde, clubjes, ruzie te krijgen op grond dat Ab en ik elkaâr „scheef hadden aangekeken” en, als het wederzijdsch getier zijn top punt had bereikt, tot verbazing en teleurstelling der toegeschotene omstanders de bierglazen te grijpen en ad fundum op elkâars gezondheid te drinken.

Van de Pool ging het naar de drie fleschjes om Oranje- en naar Wynand Fockinck in de Pijlsteeg (toen nog niet door een mooie passage met de Damstraat verbonden) om groen bitter te drinken. Hiermeê was de vereischte onderlaag gelegd voor den „stevigen kost” bij Ebell. Ebell uit de Karseboom had ons eens, in tijd van nood, op den beer gevoed en gedrenkt — waaraan nogal wat vast was — en uit dankbaarheid begunstigten wij hem later met onze klandisie voor „stevigen kost”. Wat daar door ons is ge-

stouwd aan ertensoep met worst, stokvisch, rolpens, zuurkool met spek, hutspot met klapstuk, bruine boonen met rundvleesch, en dergelijke oud-hollandsche spijsen meer, zou een maagje van Riche doen sidderen en een burgerhuisgezin jaren op de been houden. Den langen C., die alles dubbel deed behalve studeeren, heb ik daar, na ertensoep, stokvisch en boerenkool met worst, nog weer eens van voren af zien beginnen met ertensoep. De koffie met pouce werd in een of andere kroeg gebruikt, en dan ging het naar de théaterbuurten, liefst Judels of van Lier. Met Judel's grappen concurreerden voor ons in den regel de mooie duitsche meiden, die van Lier toen ter tijd bij geheele rissen, bijv. in Zehn Mädchen und kein Mann, op de planken bracht. Wij huurden daar soms de groote koningsloge, die den Koning nooit heeft gezien maar door ons werd ingericht tot een soort hoofdkwartier, met overjassen als veldbedden op den vloer. Wie te moe of te dronken was om te kijken naar de mooie beenen op het tooneel, legde zich daar kalm te slapen, maar de overigen maakten des te meer spektakel, zoodat niet zelden de boodschap van vader van Lier naar boven kwam: of de heeren wat stil wilden zijn, dan wel elders hunne tenten opslaan. Eens, toen voor de derde maal, met dreigement van den sterken arm, deze beleefde uitnoodiging ons bereikte en het geheele parterre rood van ergenis naar boven zat te kijken, schaarden wij ons in linie achter den logerand, en bulkten op commando naar beneden: „goeien avond ploerten!”, waarop wij ons deftig verwijderden. In iedere pauze staken we de Amstelstraat over naar Roetemeijer, thans het Panopticum, toen nog een ruime hal met fideele bier-tonnen langs de wanden en in het midden. Dáár zong „voor 't eerst mijn „lied van de veepest”, dat eenige vermaardeheid heeft gekregen en later zelfs — o lot van menschen en volkeren! — almeê de aanleiding was dat een Semarangsche uitgever mij voorstelde zijn blad te komen redigeeren, waardoor ik verzeilde naar den gordel van smaragd en nu een der honderd en zóóveel Indische specialiteiten ben. Zooveel is zeker, dat wij ons bij Roetemeijer met het lied kostelijk amuseerden en, met Ab als kapelmeester, Octrooij als koorleider en mij als solozanger, nagenoeg een week lang de ruime hal in de groote théaterpauze vol bezoekers lokten, zoodat Roetemeijer ons gratis bier en vroolijke oude heeren ons schoone overhemden en zakdoeken aanboden.

Vening Meinesz toen nog niet zorgde voor vroegde sluiting, zoodat wij in de Nes rondboe-

Aan de nagedachtenis van den reunist Piet Paaltjes.

Zie zijn slotsnikken.

I.

Indien het waar is, dat, wie 't wereldrond verlaten
hun gids wel volgen moeten naar de donkre straten
der groote doodenstad — en hun geen praatjes
[baten:

en het geen sprookje is, dat ze steeds weer ver-
[langen
naar 't oude plekje, waar hun hart is blijven hangen.
Dan Leiden! wanhoop niet, maar houd zijn hart
[gevangen.

Zoolang men schaterlachen kan op uwe grachten,
Zoolang er rozen zijn, zoo bleek dat dichters
[smachten,
Zoolang men Rijnwijn drinkt in luwe lentenachten,

Bewaak, dat hart met eerbied op de kroeg te
[Leiden,
als dierbaar reliquie wel waard om te benijden.
Het hoort er thuis, behoort den blijdeste eens der
[blijden.

II.

't Gaat al voorbij — Ook onze lustrumfeesten
worden tot stof. Maar blijven doen hun geesten.

En 't pak, dat Pa tot ridder promoveerde,
wie weet, waartoe Ma's schaar het reeds verteerde!

De vaders, die zich gruwelijk vermaakten
Met Romeo, die kostschoolmeisjes schaakten,

Hebben nu telgen, die met anarchisten
te beteren, hun vrijen tijd verkwisten.

Vierde niet reeds Mie Dop haar vijftig jaren
luidklagend, dat er beter tijden waren?

Scheld niet een schreeuwhoofd, dat een steekje los is
aan alles, wat bij ons nog heilge mos is?

III.

Het zij — Maar kwam Piet Paaltjes op een nacht
op Breesstraat vijftig, hij werd er gewacht,
verwelkomd aan den vuurhaard als te voren
met lange pijp en bisschop naar behooren.

En weder zou ons oor aan 't vreemd verhaal
gekluisterd hangen van zijn afscheidmaal;
En 't zou een lachen worden en een snikken
dat menigeen zich 's morgens zou verslikken.

IV.

O, toekomst! 't Zij 't electricch verdwijnt,
Naast d'oude mos een nieuwe mos verschijnt,
Geen leidsch student heeft nog in ernst gevreesd
Voor het verdwijnen van zijn lustrumfeest.

Doch, wat er ook in later tijd gebeurt
Als een student of reunist niet treurt
Om 't missen van uw heildronk op ons feest,
Dan, waarlijk — is hij nooit vroom leidsch student
[geweest.

1 Juni '95.

S. R. BAKKER.

Als wij student worden, opent zich voor het
eerst het vergezicht van het leven; wij zien als
van een voorgebergte in groote lijnen het land
onzer begeerten. Heel ver, heel blauw, als in een
nevel. Boven uit, witte toppen. Zijn het wolken?
Zijn het vaste rotsgevaarten blinkend in eeuwige
sneeuw?

Toef, gij die er aankomt, een wijle onbezorgd
op deze halte, maar spaar uwe krachten voor den
verderen tocht. Streven en strijden is de lust des
mans. Niet boven te zijn geeft voldoening, maar
te klimmen. Gij zult het beseffen, als gij later
u bezint, stilstaande in groote eenzaamheid; ver
boven u onbereikbare bergen, maar onder u het dal.

En als het leven weder van ons voorbij zal
schuiven, zullen wij nu en dan omzien naar het
verdwijnende land, als naar een droomphantasie;
zijn dat sneeuwkuilen? of zijn het wolken?

P. W. A. CORT VAN DER LINDEN.

Amsterdam, April 1895.

Te Amsterdam voorheen en thans.

uim twintig jaren ben
ik nu ploert, en daar-
van bracht ik er vijftien
door in Indië. Sinds kort teruggekeerd
in de hollandsche kou, hoest ik met
al de mijnen, behalve de baboe, die te leelijk is
om door vriend Hein ook maar met een vinger
te worden aangeraakt.

In den Haag voorloopig opgeschoten „en pen-
sion”, moet ik al spoedig voor zaken naar Am-
sterdam.

Ik voor zaken naar Amsterdam!

Er was een tijd, dat ik het product Amsterdam
slechts kende als gedetermineerd door de volgende
factoren:

dubbel

hinder aandoen, noch dat paar bezadigde burgers, noch die wat luidruchtiger officieren, noch die achtergebleven student-Leidenaar: zij kennen U trouwens niet meer, geen van allen.

Zet er U rustig neer en wacht tot de torenwachter blaast. En in zijn lied zult gij het hooren, zoo gij wilt, voor U geheel alleen, dat zeer intieme, aandoenlijk-jolige gevoel van wat geweest is en van wat komen zal, datzelfde gevoel waarin gij nu rondloopt op den eersten dag der feestweek — en gij weet zelf niet hoe het U te moede is — als in een gouden waas dat in den Leidschen dampkring hangt bij Uw vijfjarigen blijden intocht.

Het is dan heel stil in de Breestraat, op dien zomeravond van elf tot twaalf. Er rijden geen wagens meer en de burgers zijn naar bed. Voor luidruchtige tochten langs den weg is dit niet het uur, noch ook de maand. Uw burens aan de kleine gepolitoerde tafeltjes drinken hun glas, telkens zwijgend tusschen een teug en een paar woorden. Over U rijst in het maanlicht het heerlijke Raadhuis met zijn verdiepinghoog bordes en als gij U even voorover buigt en naar boven kijkt kunt gij hoog in den gevel lezen 't naïeve gebed: „Bewaert, Heer, Hollandt — En Salicht Leyden.”

Als gij zoo langzaam, langzaam, juist in die stemming komt van niet te spreken en weinig te denken, in die ontspanning van den geest, die geen droomen is en geen vergeten... hoor, daar zwelt plotseling boven Uw hoofd, uit het spitse gekroonde torentje, de klare schettertoon van den torenwachter aan. Nu zwijgen Uw burens en luisteren; het liedje is hun te luid. Maar wanneer het uit is, wacht even — en als in een echo schijnt het van het Westen terug te komen en heel zwak blaast de trouwe wachter het 't Noorden in en luider weer, voor de vierde maal, klinkt het naar het Oosten heen.

Nunc memento

Hebt gij ze meer gehoord, die klare tonen in elke nuanceering, toen Leiden nog Uw stad was en gij het nog niet volkomen begrepen voorrecht genoot er meester te zijn en dienaar tegelijk? Hebt gij nooit een paar seconden gepoosd in Uw dollen roes en aan wat anders dan aan het oogeblik gedacht, als gij hem viermalen schalks en zoo diepzinnig naar alle windstreken hoordet vragen: „Où peut-on être mieux?” Deed het niet soms Uw jonge ziel wegsmelten in een meer van o zoo angstvallig voor anderen verborgen gehouden sentimentaliteit, als dat liedje een andermaal juist met uw gedachten heenvloog „Ueber Berge, die voll Schnee” En mocht het u niet vaak in Uw jonge uren van diep-ellendige moedeloosheid en angstigen twijfel viermalen met heerlijke fierheid toeschallen het gezonde Hollandsche Wilhelmus; driemaal als door een gordijn, heel flauw en flauw en naderbij uit de eeuwen van het verleden en éénmaal vlak boven Uw hoofdforsch en blijde daverend, de toekomst in!

O, zij zullen U meer dan dat alles zeggen, die tonen. Want luister, daar blaast hij — het is een lustrum-jaar — het Iö vivat. Gij hebt dien deun in de feestweek gehoord, dat het U duizelde en gij nu eerst recht meendet te begrijpen, waarom Uw studentenlied het eeuwige heette. Gij hebt meer dan een week noodig gehad om het kwijt te raken uit Uw arm geplaagd hoofd en gij meendet

dat gij het nu wel in zéér langen tijd niet meer hooren moest om het niet ondragelijk te vinden. Dat alles is nog geen maand geleden.

En toch, daar blaast hij, terwijl gij zit en wacht in het maanlicht, met het zandsteenen paleis tegenover U, midden in de stilte des nachts viermalen het oude trouwe lied. Hij blaast het naar alle zijden ver boven U het gansche land over met datzelfde welbekende vroolijk-weemoedige geluid, dat het U weer grijpt met zijn half-vergeten tonen en rustiger nu, maar even machtig als bij uw blijden intocht om U alleen het gouden waas heenweeft, waarin gij straks hebt rond gewandeld met een open hart en een uitgestrekte hand, alsof er voor dien éénen dag geen „maatschappij” in de wereld was.

L. J. PLEMP VAN DUIVELAND.

Rotterdam, Mei 1895.

PETRI PAXILLI

CARMINA DUO.

Latinis numeris reddidit.

ADRIANUS ARENA ICTUS.

IX.

*Media in urbe, ad Rheni
Fluenta, testatus Deum,
Mihi fore iurabat amicum
Se fidum ac perpetuum.*

*Ast ille, vix mense dilapso
Huius post iuramenti diem,
Comitis Hagam inter Leidamque,¹⁾
Violavit periurus fidem.*

LXXXIII.

*Gravibus probris qui me lacessit,
Onerat qui me opprobrio,
Aperte mi qui maledicuit,
Illi dextram porrigo.*

*Comiter vero qui mecum agit,
Obstrictum sibi me tenet,
Qui se mihi dicit amicum,
In os huic spuisse libet.*

VAN WESSEM.

1) al. „Non bis mille passus ab urbe.”

September 1845.

Aardig dat het juist een halve eeuw geleden is, dat Bakkers-oproer — echter niet bakkerorum, sed contra bakkeros.

Mijne edelmoedige vrienden kwamen, daar ik bij den bakker Garrar woonde, allen op mijne kamer bijeen en sloegen hun „quartier général” bij mij op. Oorlogsmateriaal werd aangeschaft, brieven aan betrekkingen geschreven, boodschappen verzonden en oppassers ter spionneering rondgestuurd.

Zij verlieten mij eerst in den nacht, die gelijk was aan alle Leidsche nachten.

A. V. H.

KON. INSTITUUT
VOOR TAAL-, LAND-
EN VOLKENKUNDE

Col. Broos heeft nu 4 g
grr 18

vaatwerk waarin onze rijke natuur haren tol had betaald. Dát was schilderachtig, als men van schilderwerk spreekt, maar zeker geen stillevens, want in dien vleugel van het hotel deed geen logé na vieren nog een oog dicht. Tegen zeven of acht kwam een verdwaalde scheerder, met zijn „barbier meneer” en herhaald kloppen op de deur, of de misplaatste ijver van een kellner die ons wilde wekken voor den vroegtrein, den eersten slaap onzer onschuld verstoren, en een hagelbui van schoenen, kandelabres, kleeborstels of andere projectielen tegen de deur was het gebruikelijke antwoord. Maar eens, toen bij het clubje ook was de brutaalste grappenmaker dien ik almée te Leiden heb gekend — door de dienstmeiden op de Breestraat bijgenaamd Jan Bl... t wegens het natuurgetrouw portret (niet van een regent maar van een student, en ook geen kop maar het omgekeerde) dat hij van tijd tot tijd exposeerde in het kader van zijn studentenraam — dien ééne keer gaf de kloppende Figaro aanleiding tot een welgelukte grap. De man werd binnen gelaten, en Jan — zoo zal ik hem maar noemen — leende voor een riks diens mes, zeep, bakje en kwast, versierde zich met een schoon boordje, een paar spoeglokken en het deftige gezicht dat de smeerlap bij zulke gelegenheden zoo lekker wist te trekken, en klopte met het sacramentele „barbier meneer!” aan alle deuren, waarvoor hij heerenschoenen zag staan. Wie zijne diensten aanvaardde werd, onder een aardig praatje over het weer en den traditioneelen van het dak gevallen leidekker, ingezeept, waarop Jan plotseling gewaar werd zijn scheerriem in het naaste vertrek te hebben vergeeten en met een „verekskuseer meneer, een oogenblikje asjebliet” de kamer uitsnelde. Zoo zette hij achtereenvolgens zes of acht ernstige reizigers in het vet en liet het schuim op hunne huid drogen, totdat een verwoed schel-concert den portier bijna even razend maakte als de ingezepte heeren zelve, terwijl Jan reeds lang veilig weer met ons in onze gematelseerde vesting lag te gieren van de pret.

In den regel daalden wij omstreeks twaalf uur, wanneer het nijvere Amsterdam reeds een halven dag had gezwoegd, na veel spektakel en dwaasheid op de slaapkamers en onder boert van bedenkelijk allooi, de hoteltrappen af, en met dat eigenaardige „es ist mir alles gar einerlei” van den katterigen student richtten wij onze schreden naar de Port von Cleve. De heerlijke bierdorst, die hier stond te worden gelescht, was met zorg gekweekt door in het hotel aan de heete keel iederen druppel water te ontzeggen, en geen genot kon dan ook halen bij den wellust, waarmede wij de lippen lieten baden in het dik, roomig schuim van dat eerste potje bier, om daarna het goudgele vocht met geheele golven te doen stroomen in den verschroeyden hals. De woorden des gewijden dichters zondiglijk profaneerend, plachten wij het uittegalmen:

„t Hijgend hert, der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet harder naar 't plijzier
Van de frissche waterstroomen,
Dan mijn keel verlangt naar bier!”

Een half biefstukje met gebakken, waarbij de „slaaf” in zijn kamgaren vrijshijtertje al spoedig een handvol nieuwe potjes aandroeg, was het onveranderlijk menu voor het ontbijt. Dan staken de moedigsten den brand in een op den nachtelijken tocht zeer verfonfaaide sigaar, en de

beraadslaging ving aan over het verdere program. Belangrijken invloed hierop hadden de reeds verscharrelde dagen en de beschikbare contanten. Den eersten dag bleef zeker het geheele gezelschap compleet en, opgesterkt door Heineken's krachtig brouwsel, ging het boemelend (trams waren er toen nog niet) oostwaarts naar Artis, waar op zulke tochten het rendez-vous meest was bij het apenhok. Scharrelde men echter reeds meerdere dagen, dan hadden enkelen aangevangen te „wroegen”, het door ons gemaakte werkwoord van wroeging, de „moralische Katzenjammer” des Duitschers, dat diep rampzalig zondebewijstzijn, dat

als bezinsel der ongebondenheid achterblijft op den bodem eener menschenziel, ten slotte alle andere gewaarwordingen overstemt en gebiedend roept: tot hiertoe en niet verder! Tot mijn spijt echter, en tevens tot wederlegging van alle geloof aan

objectieve deugd, moet ik constateeren dat het vroeger of later ontwaken van dit ons beter ik zeer werd geïnfluenceerd door een leéte of volle beurs. Wie te vergeefs de vingers liet woelen in dat vestzakje, dat een paar dagen te voren nog bol stond van muntjes en zilverlingen, zag Amsterdam, waar eerst iedere straatsteen hem tegenlachte, somber en dreigend als het graf. Hij wilde weg, zoo snel mogelijk terug naar Leiden, al wachtte hem ook dáár de eerste dagen dat nijpen des gewetens, en witter van gezicht dan van overhemd spoedde zich de zondaar, het schuldbewust hoofd gedoken in zijn vuilen jaskraag, naar de Haarlemmerpoort.

Soms werd gebleven ook al had men heelemaal geen geld meer, maar dan kwam in toepassing de operatie der „grootte leening.” Men bestelde het adresboek, benevens per man een vigelante en een potje bier. Ieder noteerde uit het boek de namen der vermogende Amsterdammers, die hij om eene of andere reden er op aanzag een hulpbehoevenden medemens niet te zullen in den steek laten, steeg met zijn lijstje in een der rijtuigen, en voort ging het, op afleenen uit, naar de vier windstreken van Amsterdam. Ik herinner mij, aldus met succès te hebben aangescheld om 50 pop bij een Amsterdammer, alleen op grond dat hij den naam van mijn geboortedorp achter den zijnen voerde. Na een rit van een paar uren kwam de een in de Port terug met f 75, de ander met f 100, een derde met nul op 't rekest, een vierde met f 30 of f 40, alles werd broederlijk gedeeld, en Amsterdam telde een paar dagen langer binnen zijne muren onze woeilige en baldadige bende. Laat ik er bijvoegen, dat het geleende geld uit Leiden steeds met de grootste nauwgezetheid werd teruggezonden.

Als alle schoone instellingen is echter ook deze, oorspronkelijk slechts bestemd tot leniging van nijpenden nood, in het gebruik ontaard. Geld leenen, te pas of te onpas, werd op scharrel-

dubbel

Dictaat van Cobet naast uitgebrande theestof.
„Quid est pomoerium?”
„Pomoerium est locus intra agrum effatum,
pone muros,”

Stik pomoerium!
Opspringen, pijp aansteken, drentelen, zitten,
weer opstaan, weer zitten, jeuken, krabbelen,
brommen, rondsloffen, lummelen.

Gelukkige inval: Amsterdam!
Meid bellen: als de bliksem een koetsje, binnen
10 minuten voor!

Sjamberloekuitsmijterij, scharrelpakaanschietterij,
geldlaâtleeggrijperij, handkoffertjevolsmijterij,
sigarenkokervullerij, trappenafstormerij, magere-
knollendoorfooiwellustelingoverdeknokenslaanderij.

Naar Ab, waar de Kruik en Octrooij beweren
te zitten werken. Trap opstuiven: speelkaarten en
potjes bier in plaats van boeken en dictaten.
Allo jongens, mee naar Amsterdam! Tegenge-
stribbel: „Te laat voor den trein!” „Er staat een
kasje voor!” „Geen duiten!” „Hier is twintig pop!”
„Geen kleeren!” „Leenen van Ab!” „Geen”
„Leg niet meer te donderen!” Algemeene geest-
drift, dampkring vol électriciteit, alles overhoop,
kasten open, petten op, lampen uit, lachen, stoeien,
zingen, trap af, winkel door, rijtuig in!

Aanrijden bij Kruik, die geld en drank zal
halen. Geschreeuw om zich te haasten. Kruik
talmt, ik naar boven, sleep hem Ballego's winkel
uit met vier flesschen, tandenborstel en losgerold
overhemd. Gehol langs Haarlemmerstraat, Beesten-
markt, Zomerzorg. Trein juist voor, herrie aan
't loket, „vier derde klas Amsterdam!” getuimel
in den wagen, locomotief gilt, trein rolt, wij er in.

Een boertje met drie boerinnen aan de overzij van
de rammelkast. Wij klimmen over de beschotten
om te verbroederen. Aardige meiden; ook naar
Amsterdam; moeten meêdrinken. Boertje weer-
barstig; getemd door molest; kiest eieren voor zijn
geld. Te Haarlem nieuwe voorraad drank, dolle
uitgelatenheid, quadrille in schuddende kast, *en*
avant quatre met opgetrokken rokken over de be-
schotten, daverend gelach, roode gezichten, ram-
melend glas, hout, ijzer, klappende zoenen, rokken
glad gestreken Amsterdam!

Station buiten de Haarlemmerpoort. Kastje met
imperiaal, koffertjes
er in, wij er boven
op. Luid gezang
langs Haarlemmer-
straat en Nieuwen-
dijk, Amsterdams
met wijn bes-
prenkeld, sigaren-
stompjes op dien-
dersneuzen, erger-
nis, gelach, verba-
zing, standjes, zweep
er over, Dam, Paleis,
Port van Cleve!

Zóó ging ik vroeger naar Amsterdam.
Thans schrijf ik dagen te voren aan de men-
schen die ik moet spreken, mijne vrouw pakt
mijn koffertje, twee groote en zes kleine armpjes
slaan zich om mijn hals, „zus” vraagt huilend of
ik niet onder de tram zal raken

— waarschijnlijk met de arriere — pensée:
dan brengt-ie nooit meer iets voor ons meê —

ik stap, met een glimmenden cylinder op de plaats
waar eens een krullebol zat, in een rijtuig 1ste

klas!, koop een Nieuwen Rotterdammer, en zak
in de kussens als een dikke rentenier.

De „zaken” zijn afgedaan. Ik wil blijven voor
Carré's waterballet, want in Indië zag ik wel veel
water maar nooit balletten, laat staan water-dito's.
Tot zoo lang moet ik den tijd zien te dooden.

Den tijd dooden in Amsterdam! Ja mijnheer,
ik weet wel, er zijn rijks- en andere museums vol
kunstschaten, en U vindt mij nu een nullig mensch
wijl ik niet dadelijk in dankbare genots-stemming
daarheen ga. Maar ik ben nu eenmaal zulk een
heiden, dat het mooiste schilderstuk mijne haar-
worteltjes niet doet tintelen — behalve om de
gedachte die er in zit, en dat mag juist weer niet
— en als zij dát niet doen geniet ik geen kunst.
Maar bovendien, bij dit eerste bezoek na Indië
klinkt mij in de ooren een geheel orkest, met
hoorneschal en tromgeroffel, van herinneringen
aan mijn oud studenten-Amsterdam, en daarmêe
nu tusschen kunstwijze dames en heeren op eieren
te gaan loopen over een gladden vloer, met mijn
hoofd achterover en de conventioneele extase op
mijn alledaagsche bakkes — waarlijk het is mij te
machtig!

O mijne vrienden van vóór dertig jaren, hoe
veegden wij bij een bezoek aan Amsterdam de
plaats, waar onze ruggegraat haren naam verloor
(wellicht het eenige dat nog niet aan ons is ver-
anderd) hoe veegden wij dien trouwen zetel van
symbolische minachting af aan alle oude regenten-
koppen en stillevens, aan kleuren, lichteffecten,
impressies en sentimenten — of het moesten die
zijn geweest van een mooie meid! Om dezen tijd,
één uur na den middag, werden wij wakker in
het Rondeel, zoo wij er 's nachts niet waren uit-
gegooid. 's Morgens te vier uur was ons clubje,
gedund met één of twee die hadden belet ge-
vraagd bij Moeke of eene andere deftige Amster-
damsche familie, er komen aanzeilen. Uit de ons
toegewezen kamers hadden wij de grootste uitge-
pikt en daarheen gesleept al het bedgarnituur uit
de overige. Als krijgers na een heeten strijd wier-
pen wij onze vermoeide ledematen zij aan zij op
de matrassen, te midden eener onbeschrijfelijke
verwarring van schoenen, vuile overhemden,
sigarenstompjes, horloges, schijfjes citroen, door-
gelopen sokken, afgebrokelede kammen, endjes
kaars, stukjes zeep, en dat goedige oud-hollandsche

melden tot 3 of 4 uur, meest bij Muller of van Haarlem, waar wij, bij wijze van assurantie tegen uitkaaien, te vriend hielden den pootigen Gerson, met zijn mooie doekspeld en zwaar charivari op den dikken buik. Ook de „zeepzolder” genoot wel de eer van ons bezoek, maar daar moest men, om heelshuids weer beneden te komen, zeer voorzichtig of zeer brutaal zijn. Nachtelijk straatrumoer bij onzen terugtocht naar het hotel, onder min of meer luidruchtige gedachtenwisseling met Amstel's rustbewaarders, besloot het, zoo niet wel dan toch ijverig besteede, etmaal.

Neen, het was niet wel, zelfs slecht, dwaas, onzedelijk. *Nu* daarentegen ben ik wijs en braaf. Want ik déjeuneer, stil en duur, in het hoogst fatsoenlijke „Riche.” Ik dein, als een wrakhout, meê heen en weer op de menschengolven der Kalverstraat. Ik dwaal eenzaam tusschen duizenden, zie geen bevriend oog, hoor geen vroolijken lach, beantwoord geen joligen kwinkslag. Geïntroduceerd in eene deftige societeit, stel ik mij tegen de verbaasd nieuwsgierige blikken van kaartspelelende heeren verdekt op aan de leestafel. Aan de table d'hôtes dineer ik onder vriendelijken kout met voldane burgers en opgedirkte burgeressen, die eertijds niet zouden zijn ontsnapt aan ons hevig molest. Ik ga naar Carré als een veroordeelde naar het schavot, zit bij het waterballet als een visch op het droge, drink bij Kras nog een kleintje Pils tusschen dominospelende kantoorloopers, en neem te half twaalf uit de handen van een beleefden portier den sleutel over van n° zóóveel.

Ja ik ben nu oud, dus braaf. Maar daarboven in de keurig nette hotelkamer verberg ik onder de dekens van Anton Kriz mijne schaamte over de opgekomen verzuchting: „Ach, was ik nog maar jong en slecht!”

BUR.

(P. BROOSHOOFT).

Den Haag, Maart 1895.

Elegie van een gesjeesd student.

(GEVONDEN IN DE PATROONTASCH VAN EEN GESNEUVELD KOLONIAAL OP LOMBOK).

Medegedeeld door

EEN OUD-STUDENT.

Wanneer ik in mijn droevig heden,
Als een mislukt, gesjeesd student,
Terugdenk aan mijn schoon verleden,
Hoe heeft het lot zich dan gewend!

Dat was een leven zonder zorgen,
Dat was een leven van plezier,
Ik had krediet en wist te borgen,
Mijn vader nam ik tot kassier.

Getapt student, — zoo lang ik tapte, —
Verwierf ik vrienden bij de vleet,
Een domme vent, die dat niet snapte,
Nu weet ik eerst wat vriendschap heet.

De bordelaise en de bodega
Bezocht ik trouw en voorts de kroeg,
Dat was mijn alpha, mijn omega,
Des avonds laat, des morgens vroeg.

Ik liet voortdurend Bacchus leven,
Bij mijn geliefd Iö vivat,
Die mij als godheid bleef omzweven,
Of zwemmend opdook uit een vat!

De studie wist mij niet te binden,
Ik liep de Breëstraat op en neêr.
Nooit was ik op mijn kast te vinden,
Maar in de kasten des te meer.

Wanneer gij meent dat ik te ver ga,
Vergeef mijn ongekuischte taal,
De lieblingsvogel van Minerva,
Was steeds een uil, geen nachtegaal!

Ik dacht mij zelve een Adonis
En vond een meisje, naar mijn keus,
Zij hield mij voor een man in bonis,
Zij veinsde liefde voor de leus.

Zij liet mij voor een andren loopen,
Een grooten fluim, een flauwen vent,
Die op een erf'nis had te hopen,
Wie wil er een berooid student?

Ik moest de wijsheid elders leeren,
Met minder vrijheid, zoo ik vrees,
Omgeven door een stoet van beeren,
Verliet ik Leiden op een sjees.

Zijn wij tot hooger doel geschapen,
Dan ben ik achteruit gegaan,
Als wij familie zijn der apen,
Dan klim ik op den stamboom aan.

Ik ben verdwaald in lager orden,
Te Harderwijk werd ik soldaat,
Daar ben ik korporaal geworden,
Ik kreeg een streep — den laagsten graad.

Ik moet mijn leed gelaten dragen,
De roeping van den krijgsmansstand
Kan and'ren meer dan mij behagen,
Ik dien het land en heb het land.

Ik moet mijn geest door daden toonen,
Word als een schutter afgericht,
Mijn geestigheden zijn patronen,
Een kogel is mijn puntgedicht.

Op Java nam ik mij een nonna,
Als vrijbrief voor een talrijk kroost,
Mijn baboe, tevens mijn Madonna,
Bleef zij mijn ideaal, mijn troost!

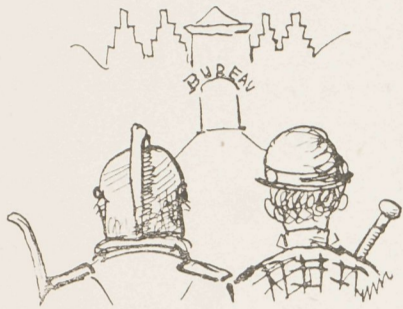
Het kwaad werd ruimschoots mij vergolden,
Ik voel mij katt'rig en beroerd,
Ik heb de ploerten uitgescholden,
Nu ben ik zelf een groote ploert!

Op ieder slagveld vallen lijken,
Zoo als bij ieder gloeiend feest,
Is dit mijn lot, moet ik bezwijken,
Dan ben ik als een kraan gesjeesd!

J. E. BANCK.

dubbel

tochten eene manie. In de café's, théaters, op straat zelfs, viel men de menschen lastig met een „mijnheer, wat heeft u daar een mooien hermelijnen jaskraag; u kunt mij zeker wel honderd pop leenen.” Soms gaven aldus de Amsterdammers alleen op ons vroolijke gezicht — wij hadden dat toen nog — een f 25 of f 50, maar niet altijd werd het zoo goedig opgenomen. Het waren, naar ik meen, Ab en de lange C. (nu reeds lang ter plaatse, waar geldgebrek niet wordt gekend) die door hun eindeloos gezeur om honderd pop te leen een geheel café in rep en roer brachten,

zoodat de politie er bij moest tepas komen en hen meënam naar 't „be-roo”. De commissaris, hen verhoord hebbende, achtte eene strafpredikatie over het kinderachtige van hun gedrag voldoende. De lange C. hoorde het vrij gerekte preekje aan met dat bekeerde zondaarsgezicht, waartoe hij zijn dikken kop zoo meesterlijk wist te zetten, en sprak toen: „Jawel, mijnheer de Commissaris, ik voel nu dat wij verkeerd hebben gehandeld en wij zullen het verder laten. Maar mag ik U dan nog één verzoek doen?” „Wel zeker, beste jongen, antwoordde de commissaris, gestreeld door de uitwerking zijner welsprekendheid op twee zulke verstokte gemoederen, „wel zeker, zeg gerust wat je op het hart hebt, en als ik iets voor je kan doen ben ik gaarne bereid.” „Och mijnheer de commissaris” zei de lange toen met het trouwhartigste smoel dat hij kon trekken, „heeft U dan ook honderd pop voor me te leen?”

Na de diergaarde keerde in den regel het clubje terug naar het brandpunt der stad, de zoo weinig breede Amsterdamsche Broadway, waar werd geflaneerd en in de Pool of Suisse achter de glazen deuren gezeten. Daar werd dan de eerste borrel gebruikt, en tegelijkertijd ving voor „Kruik” aan die strijd met zijn maag, die des nachts, wanneer men de „kjak” wel uit zijn neus kon tappen, dikwijls nog niet was beslist. Ik zie hem nóg, met zijn krommen voorgevel en pijnlijk vertrokken perkamenten huid, de maagstreek kastijdende met de gesloten vuist, onder den heldenkreet: „we zullen zien wie het wint, mijn maag of ik!” De op dit uur zoo talrijke bezoekers lieten wij soms er inloopen door binnen te komen in twee, schijnbaar elkaâr vreemde, clubjes, ruzie te krijgen op grond dat Ab en ik elkâar „scheef hadden aangekeken” en, als het wederzijdsch getier zijn top punt had bereikt, tot verbazing en teleurstelling der toegeschotene omstanders de bierglazen te grijpen en ad fundum op elkâars gezondheid te drinken.

Van de Pool ging het naar de drie fleschjes om Oranje- en naar Wynand Fockinck in de Pijlsteeg (toen nog niet door een mooie passage met de Damstraat verbonden) om groen bitter te drinken. Hiermeê was de vereischte onderlaag gelegd voor den „stevigen kost” bij Ebell. Ebell uit de Karseboom had ons eens, in tijd van nood, op den beer gevoed en gedrenkt — waaraan nogal wat vast was — en uit dankbaarheid begunstigten wij hem later met onze klandisie voor „stevigen kost”. Wat daar door ons is ge-

stouwd aan ertensoep met worst, stokvisch, rolpens, zuurkool met spek, hutspot met klapstuk, bruine boonen met rundvleesch, en dergelijke oud-hollandsche spijzen meer, zou een maagje van Riche doen sidderen en een burgerhuisgezin jaren op de been houden. Den langen C., die alles dubbel deed behalve studeeren, heb ik daar, na ertensoep, stokvisch en boerenkool met worst, nog weer eens van voren af zien beginnen met ertensoep. De koffie met pouce werd in een of andere kroeg gebruikt, en dan ging het naar de théâtre-buurtten, liefst Judels of van Lier. Met Judel's grappen concurreerden voor ons in den regel de mooie duitsche meiden, die van Lier toen ter tijd bij geheele rissen, bijv. in Zehn Mädchen und kein Mann, op de planken bracht. Wij huurden daar soms de groote koningsloge, die den Koning nooit heeft gezien maar door ons werd ingericht tot een soort hoofdkwartier, met overjassen als veldbedden op den vloer. Wie te moe of te dronken was om te kijken naar de mooie beenen op het tooneel, legde zich daar kalm te slapen, maar de overigen maakten des te meer spektakel, zoodat niet zelden de boodschap van vader van Lier naar boven kwam: of de heeren wat stil wilden zijn, dan wel elders hunne tenten opslaan. Eens, toen voor de derde maal, met dreigement van den sterken arm, deze beleefde uitnoodiging ons bereikte en het geheele parterre rood van ergenis naar boven zat te kijken, schaarden wij ons in linie achter den logerand, en bulkten op commando naar beneden: „goeien avond ploerten!”, waarop wij ons deftig verwijderden. In iedere pauze staken we de Amstelstraat over naar Roetemeijer, thans het Panopticum, toen nog een ruime hal met fideele bier-tonnen langs de wanden en in het midden. Dáár zong ik voor 't eerst mijn „lied van de veepest”, dat eenige vermaardeheid heeft gekregen en later zelfs — o lot van menschen en volkeren! — almeê de aanleiding was dat een Semarangsche uitgever mij voorstelde zijn blad te komen redigeeren, waardoor ik verzeilde naar den gordel van smaragd en nu een der honderd en zóóveel Indische specialiteiten ben. Zooveel is zeker, dat wij ons bij Roetemeijer met het lied kostelijk amuseerden en, met Ab als kapelmeester, Octrooij als koorleider en mij als solozanger, nagenoeg een

Vening Meinesz toen nog niet zorgde voor vroegde sluiting, zoodat wij in de Nes rondboe-

week lang de ruime hal in de groote théaterpauze vol bezoekers lokten, zoodat Roetemeijer ons gratis bier en vroolijke oude heeren ons schoone overhemden en zakdoeken aanboden. Na de comédie kwamen de nachtlokalen, waar burgemeester

Bl. 13 roos dooft nog
gen 16

*Aan de Redactie van
het Studentenweekblad „Minerva.”*

Mijne heeren!

Gij hebt mij eene bijdrage gevraagd voor uw feestnummer.

Omstandigheden hebben mij verhinderd mij tijdig en naar behooren van die taak te kwijten. Toch wil ik niet geheel zwijgen, al mag ik niet ontveinzen, dat voor mij aan de gedachte van feestvieren in de allereerste plaats die van niet te schrijven zich als van zelf vastkoppelt. Waar het een blad geldt, bij welks geboorte ik mede peet heb gestaan en welks eerste schreden ik heb helpen leiden, daar is het mij een te aangename en te vereerende plicht, nu het tot zoo groote ontwikkeling is gekomen, nogmaals als medewerker op te treden, om die gelegenheid te laten voorbijgaan.

Wilt dan dit schrijven voor lief nemen, als een blijk van warme belangstelling in het welzijn van uw blad.

Niet velen van hen, die hun krachten hebben gewijd aan of hun bijdragen hebben geplaatst in dit studentenorgaan, zal het waarschijnlijk als aan mij zijn gegeven, daarin hun oefenschool te vinden voor een overeenkomstige taak, die hen later wacht. En dat is maar goed ook. Wij leven in een tijd, dat journalistieke arbeid veel wordt overschat en veel wordt onderschat, en misschien is het een gevolg van over- en onderschatting beide, dat het aantal van hen, die roeping meenen te gevoelen voor dezen arbeid, in overstelpende mate aangroeit, en dat de stroom der persproducten van éenen dag wast tot onrustbarend peil. Wat is niet zelfs in uw studentenwereld, in de laatste 20 jaren de pers eene macht geworden! Welk een omvang hebben in dat tijdverloop uw bladen aangenomen! Hoe wakker wordt er niet gestreden over tallooze quaesties, waarmede vroeger te nauwer nood een enkele zich inliet!

Het wil mij wel eens voorkomen, dat naarmate er méér geschreven, er minder gehandeld wordt, en dat, vooral uit dit oogpunt gezien, het sociale verschijnsel onzer dagen, de reusachtige ontwikkeling en verbreiding der dagbladpers, zijne schaduwzijde heeft. Andächtig schwärmen is leichter als gut handeln en een mooi artikel schrijven gemakkelijker dan te doen wat de hand vindt om te doen.

Zal ik het daarom betreuren, dat ook in de studentenwereld de journalistiek sterke wortelen heeft geslagen, en dat uw blad zich in steeds toenemenden bloei verheugt?

In geen deele.

In uw gelukkige wereld is er althans geen gevaar voor tallooze klippen, waarop in de groote maatschappij de journalistiek dreigt te stranden. Gij kunt prijzen en spreken, al naar het u behaagt; gij kunt vrijuit uwe meening zeggen en behoeft niemand naar de oogen te zien; gij kunt volgen den drang van uw gemoed, en geen drijvers geweldige roede, welke ook, jaagt rustloos u voort langs dat pad. Waar niettemin dit pad door u meer en meer wordt betreden, zie ik daarin een bewijs, dat de behoefte steeds dringender wordt, om na te denken over tal van belangen, die èn uw kleine wereld èn de grootere wereld daarbuiten bezighouden, om u tijdig overtuigingen te vormen

en die met klem te verdedigen, om door het gedrukte woord invloed te oefenen. En deze arbeid kan in elk geval eene kostelijke voorbereiding zijn voor elke taak, die u wacht, als straks uw tijd van handelen gekomen is.

Weet gij daarbij steeds uw nobel devies: Virtus, Concordia, Fides hoog te houden, uwe eerlijke wapenspreuk: Suum Cuique trouw te blijven, dan kunt gij vroegtijdig leeren het geweldig wapen van het gedrukt woord zoo te hanteeren, dat gij u zelf eerbiedigt en anderen eerbied afdwingt. Dan zult gij later nimmer schromen het voor eene goede zaak te trekken, waar het moet, en — het in de scheede te laten, als het niet noodig is er mede te zwaaien en het te doen flikkeren.

Vergeeft mij, zoo mijn woord voor een feestnummer wat ernstig valt.

Dit wil ik nog slechts zeggen, dat ik u toewensch dat Minerva groeie en bloeie in lengte van dagen!

Geloof mij

uw dienstwilligen

R. MACALESTER LOUP.

Torentonen.

Zou ik hem nu beschrijven: den blijden intocht in het oude, gedistingeerde Leiden, als weer na vijf jaren van betrekkelijke rust de ontzette veste haar poorten wijd openzet voor àl haar kweekelingen: die van heel lang geleden en die van heel nabij, beroemde grijze hoofden en onbekende struikelaars over den drempel der maatschappij? Zou ik het nu trachten ook maar even aan te geven: die aandoening, die ieder hart een weinig samenlijpt en ieder hoofd een beetje licht maakt; dat zeer intieme, weemoedig-vroolijke verleden- en toekomst-gevoel, dat bij ieder lustrum in den dampkring hangt, ingeademd en genoten wordt door de jongen en de ouden, door de zeer beroemden en de zeer obscuren, door hen van wie de provincie de Leidsche beschaving al lang weer heeft afgeslepen en hen van wie de Leidsche ronde-ruwheid al lang werd afgedoezeld door de mondaine omgeving....

Stil; wilt gij, reünist, het beter hooren, dan ik het u kan zeggen en wilt gij het, vereenzelvigd, voor u alleen gevoelen — zonder dan een oogenblik af van Uw tegenwoordig zoo kostbaren tijd. Het zal nu niet gaan, in de groote week. Wacht liever nog een maand, tot de zomervacantie is aangebroken en kom dan naar Leiden op den dag, dat de hitte u tegenslaat van de gloeiende keien en het kofferdragertje aan het station nauwelijks de kracht bezit zich als gids aan U op te dringen — aan U! — op een dag, dat bijna al de deftige huizen grijze luiken voor de oude oogen geschoven hebben en het Rapenburg saamgerimpeld schijnt tot een mummie.

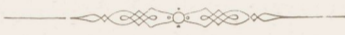
Wacht op zoo'n dag tot het avond is, tusschen elf en twaalf, en zet U rustig neer voor Café Neuf, op de Breestraat. Het was er misschien nog niet in Uw tijd, maar ge zult het gemakkelijk vinden: het is tegenover het Raadhuis. Zet er U rustig neer aan het kleine tafeltje buiten, links in den hoek tegen het glas; niemand zal er U

Ons Hoogeschool-festijn toont wonderbare krachten,
 't Verkeert studenten, bij zijn maskerade-feest,
 In personaadjn, die vóór dezen zijn geweest,
 Maar die zijn tooverstaf als waar 't herleefd doet achten.
 Toch de metamorfose acht ik nog grooter, die
 't Op de ouden oefent, die hier jong eens 't IÖ zongen,
 En die de wonderkracht van 't feest weêr komt verjongen,
 Of de Godin der jeugd 't beschonk met haar genie.
 Jonge Ouden! weest gegroet! 'k Heb meelij met den man,
 Die, oud, bevroezen wel, maar niet ontdooien kan.

1895.

J. P. HASEBROEK.

Ingeschreven 21 Sept. 1829.

De Leidsche Pallas blijft mij lief
 Al diende ik ook de Stichtsche;
 Zij heeft voor mij den oudsten Brief,
 En ligt aan 't hart mij 't dichtste.
 Als uur van gistren heugt mij 't uur
 Dat 'k eerst haar burcht genaakte;
 Geen zestig jaar verdoofde 't vuur,
 Dat toen mijn boezem blaakte.
 Een Heilge blijft haar Jaar-dag mij,
 Die duizendmaal moog keeren,
 En juublend treed ik in de rij
 Van die haar feestlijk eeren.

1895.

NICOLAAS BEETS.

Ingeschreven 18 Sept. 1833.